

JEEŠUS ÕPETAB JA JUTUSTAB TÄHENDAMISSÕNU

Pühapäevakooli materjalid

JEESUS ÕPETAB JA JUTUSTAB TÄHENDAMISSÕNU

Pühapäevakooli materjalid
kaheksaks õppetunniks

Tallinn 2008
Eesti Metodisti Kirik

Armas pühapäevakooliõpetaja,

Jumal on andnud Sulle imelise vastutuse lapsi õpetada. Vastutuse jagada Jumala armastuse sõnumit. Me palvetame, et see raamat võiks olla oluline tööriist Sinu õpetajatöös. Tahame jätkuvalt Sinu eest Jumalat tänada ning ühineda Sinuga palvetes, et saaksid Jumalalt juhatust ja tarkust, kui astud laste ette.

Õnnistussooviga,
Joy Carr ja Shirley Wu

Eestikeelse materjali süvendamise, sobivasse vormi kohandamise ning rohkete mõttelist ja käelist tegevust pakkuvate materjalide lisamisega tegeles töögrupp koosseisus Külli Kuusemaa, Sirli Lahi, Lii Lilleoja, Pille Mägila, Piibe Piirma, Urve Pärnamets ja allakirjutanu. Tegeluslehed ja materjali tervikuna kujundas ning pildid joonistas Piibe Piirma. Suur-suur tänu kõigile vaevanägijatele!

*Meeli Tankler
Töögrupi koordinaator*

Tallinn, 2008

KUIDAS SEDA RAAMATUT KASUTADA

See raamat kuulub kolme-aastasesse laste pühapäevakooli materjalide tsükklisse.

Suunatud eelkõige 6-9 aastastele, on materjal vastavalt kohandades sobiv ka pisut noorematele või vanematele. Iga õppetund jaguneb kaheks pooleks. Esimene pool teenib õpetaja isikliku vaimuliku kasvamise eesmärgi ning aitab tunniks ette valmistuda. Teine pool on konkreetselt laste õpetamiseks kasutatav materjal.

Heidame pilgu materjali ülesehitusele:

Tegemist on õppetundide tsükliga, mis keskenduvad ühtsele teemale, kuid samas on igal õppetunnil oma teema. Selline ülesehitus aitab õpetajal ja lastel keskenduda mitme pühapäeva vältel ühele peamisele teemale. Igal õppetunnil on järjekorranumber ja oma pealkiri.

ESIMENE POOL: TUNNIKS ETTE VALMISTAMINE

1. PEAMINE MÕTE: Igal õppetunnil on üks kandev mõte. Sissejuhatus, Piiblitekst, tegelused ja lõpupalve/ülistuse osa koonduvad kõik selle teema ümber.

2. PIIBLITEKST: Iga õppetunni keskpunktis on piiblilugu või -sõnum. Mõnikord peaks õpetaja selle otse Piiblist lugema, teinekord soovitatakse aga lugu oma sõnadega jutustada. Mõne õppetunni puhul on piiblilugu kohandatud eale vastavasse kõnepruuki.

3. PIIBLI TAUSTATEAVE JA OLULISED TERMINID: Informatsioon konkreetses õppetunnis kasutatava piibliteksti sügavamaks mõistmiseks. Ära on toodud ka võtmesõnad või terminid õppetunni sisus, mida lapsed peaksid tundma ja mõistma.

4. NÄITLIK MATERJAL: Viidatud on materjali juurde kuuluvatele värvipiltidele (lisas) ning antakse ka soovitusi õpetajale, milliste piltidega (või muude näitlike vahenditega) saaks tundi huvitavamaks muuta.

5. ÕPETAJA ISIKLIK VAIKUSHETK: Meie usk on arenev protsess. See osa on toeks õpetaja isiklikule usulisele arengule. Piibli kirjakohtad ning mõtisklused nende üle keskenduvad õppetunnis käsitletavale piiblitekstile.

TEINE POOL: ÕPPETUND

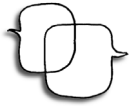
1. SISSEJUHATUS: Iga õppetund algab sissejuhatusega. Sissejuhatus on kujundatud nõnda, et see annaks lastele tunde: õppetund on nendele mõeldud ja puudutab neid..

2. TEEMA KÄSITLUS: Piibliloo või -sõnumi õpetamiseks on kasutatud erinevaid meetodeid ja tegelusi. Õppematerjal pakub igaks tunniks välja sobiva keelekasutuse ja sellised õpetamise meetodid, mis on lastele arusaadavad.

3. TEGELUSED: Siin soovitatud tegeluste eesmärgiks on aidata lastel tunnis õpitud korrata ning selgusele jõuda, kuidas Piibli sõnum nende endi eludega seostub. Lisas on iga tunni tegelusteks vajalikud joonised ja šabloonid, pildid värvimiseks, samuti tegeluslehed tunni kohta, mida õpetaja võib ise igale õpilasele paljundada.

Need kannavad vastava tunni järjekorranumbrit ja tunni materjalis on neile viidatud.

Tegelused on märgistatud erinevate sümbolitega, mis tähistavad vastavalt arutelu, mängu, küsimuste vastamist ning mõistatusi, meisterdamist või laulmist:

arutelu

mäng

küsimused

meisterdamine

laulmine

4. LÕPUPALVE/ÜLISTUS: Iga õppetund peaks lõppema palve/ülistusega.

Palve peaks sisaldama tänusõnu selle eest, mida sai koos õpitud, ja ühtlasi väljendama soovi ja igatsust selle õpitu alusel oma elu korraldada.

Jeesus õpetab ja jutustab tähendamissõnu

OSA TEEMA: Jeesuse õpetus näitab meile, kui väga Jumal meid armastab ja millist eluviisi ta meilt kui oma lastelt ootab. Meie elu peaks olema meiepoolne vastus Jumala suurele armastusele.

ÕPPETUND 1: JEESUS ÕPETAB TÄHENDAMISSÕNADE ABIL

ÕPPETUND 2: ÕPETUS JUMALA ARMASTUSEST

ÕPPETUND 3: ÕPETUS ARMASTUSEST SUURTE JA VÄIKESTE VASTU

ÕPPETUND 4: ÕPETUS JUMALA ANDESTUSEST

ÕPPETUND 5: ÕPETUS VAENLASTE ARMASTAMISEST

ÕPPETUND 6: ÕPETUS TEISTE EEST HOOLITSEMISEST

ÕPPETUND 7: ÕPETUS PALVETAMISEST

ÕPPETUND 8: ÕPETUS JUMALAST RÄÄKIMISEST

ÕPPETUND 1:

JEEBUS ÕPETAB TÄHENDAMISSÕNADE ABIL

ESIMENE POOL: TUNNIKS ETTEVALMISTAMINE

1. PEAMINE MÕTE: Jeesus kasutas inimestega rääkides näiteid nende igapäevasest elust, et anda edasi õpetust Jumalast. Ta jutustas lugusid ja tähendamissõnu, et me nende abil paremini Jumala armastusest aru saaksime.

2. PIIBLITEKST: Matteuse 13:10-17

Kuldsalm: Matteuse 13:13 “Ma räägin neile tähendamissõnadega sellepärast, et nad vaadates ei näe...”

3. PIIBLI TAUSTATEAVE JA OLULISED TERMINID:

Me teame, et Jeesus jutustas palju lugusid ehk tähendamissõnu selleks, et aidata meil aru saada Jumala armastusest, Jumala andestusest, sellest, kuidas Jumala lastena tuleks suhelda oma kaas-inimestega. Matteuse ja Luuka evangeeliumide lood, mida kasutame selles õppetundide tsükli, rõhutavad mõnda neist asjadest, mida Jeesus tahtis, et me Jumala kohta teaksime – ja ka selle kohta, millist elu Jumal meilt ootab.

Esimene tund on sissejuhatus kogu teemasse. Alguspunktiks ongi siin Jeesuse selgitus oma jüngritele, et tähendamissõnade abil selgitamine on inimeste jaoks oluline, sest muidu nad ei saa aru ka sellest, mida oma silmaga näevad – Jeesuse tegudest ja käitumisest. Inimesed vajavad lihtsaid igapäevaseid lugusid, et mõista, millest on jutt. Nii võime meiegi kasutada lihtsaid näiteid oma elukeskkonnast, et selgitada, mida tähendab tänapäeval elada ja käituda kristlasena.

4. NÄITLIK MATERJAL:

Värviline pilt lisas: Jeesus õpetab jüngreid.

5. ÕPETAJA ISIKLIK VAIKUSHETK:

Pühakirjas on hulgaliselt tähendamissõnu. Peamiselt leiab neid Matteuse ja Luuka evangeeliumist. Nad on väga erinevad – väikestest lihtsatest lugudest pikkade ja keeruliseni. Selle tunni tekst aitab sul mõista, miks Jeesus tähendamissõnu kasutas või õigemini miks ta kasutas lugusid selleks, et oma õpetust edasi anda. Kui loed seda piibliteksti, kirjuta iseenda jaoks üles kõik mõtted ja küsimused, mis sul tekivad. Pane tähele, kuidas tekst rõhutab vajadust rääkida lihtsas keeles. Püüa igal päeval oma mõtetest kinni neid pilte ja kujundeid, mis aitaksid sul selgitada teistele inimestele Jumala armastust. See aitab sul ka tunniks valmistuda.

TEINE POOL: ÕPPETUND

1. SISSEJUHATUS:

Tuletame meelde, et Jeesus tuli maa peale selleks, et aidata meil tunda ja mõista Jumala armastust meie vastu. Täna räägime sellest, missugune Jeesus õpetajana oli. (*Näita pilti.*) Näeme meest nimega Jeesus rahvahulga ees, kes kõik teda suure hoolega kuulavad. Jeesus õpetas inimesi väga tihti selliste väikeste lugude abil, mida nimetatakse tähendamissõnadeks.

Kas te teate, mis on lugu? (*Lase lastel vastata.*)

Lugu on jutustus millestki, mis võib olla päriselt juhtunud, aga lugu võib ka olla välja mõeldud.

Lugu on miski, mis aitab meil asjadest või inimestest paremini aru saada. Raamatutes on enamasti kirjas igasugused lood. Ja kui me neid lugusid loeme või kuulame, siis nende kaudu saame me paremini aru, mida raamatu autor on tahtnud meile öelda.

2. TEEMA KÄSITLUS:

Jeesus oli üks väga eriline lugude jutustaja ja iga lugu, mida ta rääkis, aitas inimestel Jumalast paremini aru saada. Meie tänane kuldsalm tuletab meile meelde, miks Jeesus lugusid jutustas (*Korda koos lastega kuldsalmi.*) Jeesus rääkis neid lugusid just selleks, et inimesed selgemini aru saaksid, mida ta neile püüab õpetada.

Paneme praegu siinsamas prooviks kokku ühe mõttetu loo. Mina (*õpetaja*) alustan seda lugu ühe lausega. Lause lõppu ma ütlen: „Ja siis...” – ja selle koha pealt jätkab keegi teine seda lugu, öeldes omakorda ühe lause. Kui tema ütleb: „Ja siis...”, jätkab jälle kolmas oma lausega jne.

Näide: Elased kord kolm väikest last, kes otsustasid minna oma vanaemale külla. Ja siis...

Kas polnud tore sellist lugu kokku panna? Aga see oli tegelikult üks üsna mõttetu lugu. Need lood, mida Jeesus jutustas, olid hoopis teistsugused lood, sest nende jutustamise eesmärk oli midagi olulist inimestele hästi selgeks teha. Jeesus tahtis kõigile inimestele rääkida Jumala armastusest. Ja meie jutustame siin mõnesid neist lugudest järgmistel pühapäevadel, selleks et ka meie võiksime paremini Jumala armastusest aru saada.

Aga nüüd ma räägin teile ühe loo poisist, kes elab siinsamas Eestimaal.

Jutusta lugu:

Markus oli just saanud 11-aastaseks ja oli selle üle väga uhke – ikkagi juba teismeline, nagu isa ütles. Isa ütlemised olid Markuse jaoks tähtsad, sest isa nägi ta päris harva – ainult siis, kui isa Eestimaal „käimas” oli, mida juhtus ehk paar-kolm korda aastas. Tema töö oli hoopis mujal ja sellepärast elas Markus enamuse ajast ainult koos ema ja väikevennaga.

Oli tavaline teisipäeva hommik ja Markus ruttas kooli poole. Tegelikult ta peaaegu jooksis, sest oli hommikul pärast seda, kui ema väikevennaga lasteaia poole teele asus, meeletult mõõda tuba taga otsinud oma spordipükse (tuli välja, et ema oli need vahepeal puhtaks pesnud ja kappi ära pannud!). Kui ta need viimaks leidis, siis oli korraga juba hirmus kiire, et õigeaks ajaks kooli jõuda. Direktor armastas nimelt hommikuti isiklikult ukse peal seista ja vaadata, kes millal tuleb. Ja Markus oli eelmisel nädalal juba kaks korda hiljaks jäänud ja hoiatuse saanud.

Just natuke maad enne koolimaja nurgani jõudmist helises Markuse mobiil. See oli ema helin, Markus tundis selle kohe ära. Aga Markus oli parasjagu ema peale üsna vihane, sest kui ema poleks neid spordipükse eile puhtaks pesnud ja kappi pannud, siis oleks nad vedelenud just seal, kust Markus neid kõigepealt otsis, ja tal poleks nende leidmiseks nii palju aega kulunud ja ta oleks õigel ajal kooli jõudnud – võibolla. Ja sellepärast Markus laskis oma mobiilil muudkui heliseda ja heliseda ning jooksis ikka edasi. Ta oli juba peaaegu kohal, kui nurga tagant keeras hooga välja must auto. Markus oleks kindlasti auto tulekut kuulnud, kui mobiil poleks parasjagu nii kõvasti helisenud. Aga nüüd pörkas ta jooksu pealt vastu auto kapotti ja kukkus õnnetult, nii et põlv oli katki ja käsi ka. Autojuht hüppas ehmunult autost välja vaatama, et kui tõsiselt Markus viga sai. Ja just sel hetkel lõpetas mobiil helisemise ja ekraanile tuli sõnumi märk. Markus vajutas avamise klahvile ja istus siis maas, põlv verine, mobiil käes, lugedes ekraanilt ema sõnumit: „Spordipüksid on kapi teises sahtlis. Olgu sul ilus päev.”

(Meeli Tankler)

See oli lugu poisist, kes on umbes sama vana kui teie siin praegu. Aga see lugu ei olnud mitte ühestki teie seast siin. Nii oli see lugu tegelikult ka nagu üks tähendamissõna – justnagu need lood, mida Jeesus kunagi jutustas. Aga selles praeguses loos oli juttu asjadest, mis on ka teile tuttavad, ja olukordadest, mis võibolla on ka teiega juhtunud – ja sellepärast te saite sellest loost aru. Ja kui te sellest aru saite, siis oli selles loos võibolla peidus ka mingi õpetus, mis sobib teie ellu – mis see õpetus oli?

(Lase lastel vastata.)

3. TEGELUSED:

1. Jutustus tegevusega ja arutelu

Lapsed seisavad ringis. Õpetaja jutustab lugu lausehaaval ja lapsed mängivad iga lauset:

Elas kord üks hästi väike tüdruk. *(Lapsed kükitavad maha ja tõusevad jälle püsti.)*

Ta kõndis hästi tasa ja väikeste sammudega. *(Lapsed kõnnivad kikivarvul kohapeal.)*

Kui ta kõndis, siis ta tavaliselt laulis endamisi. *(Lapsed ümisedavad viisi.)*

Ühel päeval ta hakkas mööda teed minema. *(Lapsed kõnnivad ringis paremale.)*

Järsku jäi ta seisma. *(Lapsed jäävad seisma.)*

Ta vaatas hoolega ringi, et näha, kuhu ta on jõudnud. *(Lapsed vaatavad ringi.)*

Siis nägi ta midagi eemal. *(Lapsed näitavad käega suunda.)*

Ta hakkas kiiresti sinnapoole minema. *(Lapsed kõnnivad ringis kiiresti paremale.)*

Viimaks jõudis ta kohale. *(Lapsed jäävad seisma ja ohkavad.)*

Tema ees oli suur-suur puu. *(Lapsed ajavad pea kuklasse ja vaatavad üles.)*

Ta ronis kiiresti-kiiresti puu otsa. *(Lapsed teevad ronimisliigutusi.)*

Siis istus väike tüdruk ühe oksa peale. *(Lapsed istuvad maha.)*

Natukese aja pärast hakkas pimedaks minema. *(Lapsed panevad silmad kinni.)*

Väikesel tüdrukul hakkas hirm. *(Lapsed väristavad õlgu.)*

Ta ei osanud enam puu otsast alla tulla. *(Lapsed vaatavad alguses ühele, siis teisele poole.)*

Tüdruk hakkas nutma. *(Lapsed pühivad silmi.)*

Varsti kuulis ta samme lähenemas. *(Lapsed panevad käe kõrva äärde.)*

Tal hakkas veel suurem hirm. *(Lapsed väristavad õlgu.)*

Siis nägi ta taskulambi valgust ja kuulis oma isa häält. *(Lapsed plaksutavad käsi.)*

Isa tõi ta puu otsast alla ja nad läksid koos koju. *(Lapsed kõnnivad ringis vasakule.)*

Väikesel tüdrukul ei olnud enam hirm. *(Lapsed laulavad.)*

Istuge nüüd koos maha ja rääkige sellest, kuidas see lugu lastele tundus ja mida see võiks õpetada?

2. Mõistatus (vt lisa)

Vii kokku pildid ja sõnad.

3. Mõistatus

Püüa leida vanasõnadesse peidetud õpetus:

Mida Juku ei õpi, seda Juhan ei tea. *(Lapsena õppimata jäänust tunned hiljem puudust.)*

Mis isa ees vilistab, seda pojad taga tantsivad. *(Lapsed võtavad vanematest eeskujtu.)*

Kui saad üle koera, siis saad üle saba ka. *(Kui põhiosa tööst on tehtud, saab ka ülejäänuga hakkama.)*

Suuga teeb suure linna, käega ei kärbsesepesagi. *(Hooplemine.)*

Kuidas metsa hüüad, nõnda vastu kostab. *(Mida sina teisele teed, teeb tema sulle.)*

Kes supi teeb, see supi sööb. *(Oma tegude tagajärgi tuleb ise kanda.)*

Sea suu sekki mööda. *(Ela oma võimaluste kohaselt.)*

Kui põle küüntel siblimist, siis põle nokal nokkimist. *(Kes tööd ei tee, ei saa ka süüa.)*

Ülekohus ei seisa kotis. *(Halvad teod tulevad ikka välja.)*

4. Meisterdamine (vt lisa)

Teeme ise raamatu.

5. Meisterdamine (vt lisa)

Ruumiline raamat.

6. Mõistatus

Pane kokku Piibli kirjakoht.

7. Laul “Mees ehitas maja” (Laululäte nr. 12)

4. LÕPUPALVE/ÜLISTUS:

Lugude jutustamine on heaks võimaluseks midagi selgeks saada ja õppida. Meile meeldib lugusid kuulata ja ka ise jutustada. Kui me õpime rohkem nende lugude kohta, mida Jeesus maa peal olles oma sõpradele jutustas, saame nendest teada, kuidas Jumal meid armastab ja mida ta tahab meile öelda.

Palveta:

„Armas Jumal, tänu sulle Jeesuse eest. Tänu sulle kõigi nende lugude eest, mida ta kord jutustas. Aita meil aru saada, mida need lood meile õpetavad. Aita meil nende abil paremini aru saada sinu armastusest. Ja aita meid rääkida teistele ikka uusi lugusid sinu armastusest. Aamen.”

ÕPPETUND 2: ÕPETUS JUMALA ARMASTUSEST

ESIMENE POOL: TUNNIKS ETTE VALMISTAMINE

1. PEAMINE MÕTE: Jeesus jutustas loo kadunud lambast, et selle kaudu näidata inimestele Jumala armastuse suurust. See aitab meil mõista, kuidas iga üksik inimene on Jumala silmis oluline. Me võime kõik kindlalt teada, et Jumal armastab meid.

2. PIIBLITEKST: Luuka 15:1-7
Psalm 23:1-2

Kuldsalm: Psalm 23:1 “Issand on mu karjane, mul pole millestki puudust.”

3. PIIBLI TAUSTATEAVE JA OLULISED TERMINID:

See on üks enamtuntud tähendamissõnu Piiblis. Sama tähendamissõna on kirjas ka Matteuse 18:12-14. Juudamaal oli karjaseamet üks raskemaid ameteid. Karjamaad oli vähe ning sageli piirasid seda metsikud kaljud ja/või kõrb. Kuna mingeid tarasid polnud, juhtus sageli, et lambad läksid karjast eemale ja sattusid metsloomade saagiks või kukkusid kuristikku. Samas oli karjane vastutav iga lamba eest oma karjas. Kui lammas läks kaduma, pidi karjane tooma peremehele tõenduse sellest, et lammas on tõepoolest hukkunud. Kogenud karjane oli väga osav jälgi mööda minnes lammast leidma. Karjad ei kuulunud sageli mitte üksikisikutele vaid küladele ja sellist karja võis valvata mitu karjast. Kui siis õhtu jõudis, läksid need karjased, kelle hoolealused olid alles, koju teatega, et üks või teine karjane otsib alles oma kadunud lammast. Kogu küla kogunes siis ootele ja rõõmustas ühes karjasega, kui too leitud lambaga koju saabus.

Paljud kunstnikud on maalinud pilte Jeesusest kui karjasest, kes kannab õlal lammast. Jeesus jutustab selle loo, et rõhutada, kuidas Jumala jaoks on iga üksik inimene oluline ja väärtuslik. See väärtus ei sõltu sellest, mida inimene konkreetselt teeb või millist elu ta elab. Alati on suur rõõm sellest, kui keegi, kes on olnud ära eksinud, leitakse üles ja jõuab teiste juurde tagasi.

4. NÄITLIK MATERJAL:

Värviline pilt lisas: Hea karjane.

5. ÕPETAJA ISIKLIK VAIKUSHETK:

Loe tähelepanelikult Luuka 15:1-7 ja seejärel Matteuse 18:12-14. Mis on erinev neis kahes loos? Mis on sarnane? Miks on selles loos just karjase pilti kasutatud? Mida võiks karjane sümboliseerida? Loe läbi ka Psalm 23. See on üks psalm, mida paljud kristlased peavad oma lemmikuks ja suudavad peast lugeda. See tekst on väga kinnitav, eriti raskustes ja pingelistel aegadel. Jälgi, kuidas siin on kasutatud karjase pilti. Täna tunni kuldsalm on pärit sellest psalmist. On oluline, et suudaksid enda jaoks läbi mõelda selle kauni pildi tähenduse, enne kui räägid sellest lastele.

TEINE POOL: ÕPPETUND

1. SISSEJUHATUS:

Küsi lastelt, kas nad on näinud lambaid ja mida nad lammastest teavad. Näita pilti karjasesest lambaga (*kui leiad erinevaid pilte lammastest, siis oleks tore neid rohkemgi näidata!*). Võid rääkida lammaste elust ja käitumisest – sellest, kuidas nad eriti hästi ei orienteeru ja kui abitud nad on igasuguste ohtude ees.

2. TEEA KÄSITLUS:

Jutusta lugu:

Jeesus oli jälle kord suure rahvahulga keskel ja seekord oli seal ka üsna palju neid inimesi, kellele mõned asjad Jeesuse käitumise juures kohe üldse ei meeldinud. Need olid niisugused inimesed, kes arvasid, et just nemad teavad kõige paremini, kuidas peab käituma ja kellega sobib koos olla. Neid nimetati variserideks ja kirjatundjateks – sellepärast, et nad olid hoolega õppinud, mida Pühakiri (Piibel) igasuguste asjade kohta ütleb. Ja nad vaatasid alati väga hoolega järele, kelle kõrvale nad istusid või kelle käest nad teed küsisid või kellega nad üleüldse rääkisid – neil oli see hirm, et kui nad lähevad liiga ligidale pahadele inimestele, siis muutuvad nad ise ka halvemaks. Söögilauas koos istuda julgesid nad ainult omasugustega, sest söögilauas istumine oli sel ajal inimeste jaoks väga eriline koosolemine, kus inimesed toitu jagavad ja üksteisega lähemalt suhtlevad.

Ja just sellepärast ei meeldinudki neile see, kuidas Jeesus kõigi inimestega päris ühtemoodi rääkis ja ühtemoodi sõbralik oli. Mõnikord istus ta ka lauda mõne sellise inimese kodus, kellele variserid lähedalegi ei tahtnud minna. See Jeesuse sõbralik olek tõi tema juurde sageli ka inimesi, kellel oli elus midagi halvasti läinud või keda teised eriti ei armastanud.

Nüüd hakkasidki variserid ja kirjatundjad jälle päris valju häälega nurisema, et Jeesus pöörab liiga palju tähelepanu „patustele inimestele” ehk siis kõigile neile, kes Piiblit nii hästi ei tundnud ja kes ei elanud alati ka mitte just Piibli õpetuse kohaselt.

Jeesus vaatas ringi ja mõtles, et tegelikult on see, mida ta tahab kõigile neile inimestele öelda, üks väga lihtne asi. Aga kui ta seda niisama lihtsalt ühe lausega ära ütleb, siis nad ei kuula seda piisavalt tõsiselt ja ei saa asjast aru. Jeesus nägi, et tal tuleb nüüd hoopis üks lugu jutustada selleks, et kõik aru saaksid, mida ta tahab öelda. Ja nii ta alustaski oma lugu – ja kõik inimesed trügisid talle lähemale, et paremini kuulda, sest oli teada, et tema jutustatud lood on alati väga huvitavad.

„Kujutage nüüd ette,” ütles Jeesus ja vaatas rahva hulgas ringi. „Kujutage ette, et te olete väga rikkad ja teil on tõeliselt suur lambakari karjamaal söömas – lausa sada lammast korraga!”

Kõik jäid väga vaikseks. Sada lammast karjamaal?? See oleks ikka üks võimas lambakari tõesti. Tõenäoliselt ei olnud Jeesuse kuulajate hulgas sel hetkel kuigi palju neid, kelle lambakari päriselt nii suur oleks olnud.

„Ja kujutage nüüd ette,” jätkas Jeesus, „et on ilus päeva ja te vaatate korraks pilvi taevas ja just sel ajal üks lammas nende saja hulgast läheb omapäi karjast eemale ja eksib ära. Te vaatate ringi – ja ennäe, üks lammas on puudu. Just alles oli siinsamas – ja enam ei ole teda mitte kusagil näha. Mida nüüd teha?”

See oli iseenesest üsna usutav ja tavaline pilt. Väga lihtne ette kujutada. Sest lambad olid väga tavalised loomad sellel ajal, kui Jeesus maa peal oli. Inimesed olid nendega ja nende igapäevaste kommetega harjunud ja kui Jeesus rääkis nende äraeksimisest, siis oli see enamiku jaoks väga tuttav pilt – nad kõik ju teadsid, et lambad ei ole kuigi targad loomad ja nendega juhtub sageli nii, et nad kaotsi lähevad. Ja kui üks lammas kord ära eksib, siis tal puudub oskus kodutee uuesti üles leida. Tal pole sellist head nina nagu näiteks koeral, kes lõhna abil väga hästi orienteerub ja teed leiab. Pealegi võib ühe karja juurest eemale läinud lambaga veel igasuguseid hulle asju juhtuda – ta võib kinni jääda okkalisse põõsasse, ta võib üle kaljuääre kuristikku kukkuda või püüab hoopis mõni metsloom ta kinni ja murrab maha.

„Mida nüüd siis teha?” kordas Jeesus oma küsimust. „Selge on see, et tuleb minna teda kähku otsima! Iga õige karjane teeb ju seda – ta jätab karja karjamaale sööma ja ruttab jooksujalu oma kadunud lammast otsima. Ja kui ta selle kadunud lamba viimaks üles leiab, siis on ju suur rõõm kõigil – nii temal endal kui ka kõigil naabritel ja sõpradel.”

Rahva hulgast kuuldus nõusolevat pominat ja oli näha mõistvaid noogutusi. Nii tuttav pilt. Kõigil neil oli naabreid, kelle lambaleidmise rõõmust nad ühel või teisel viisil olid osa saanud. Mõned hakkasid oma rõõmustamise lugusid ka teistele rääkima – aga siis jäi jutusumin jälle vaiksemaks, sest Jeesus tõstis käe üles ja nad said aru, et ta ei olnud veel oma lugu päriselt lõpetanud.

Jeesus ootas, kuni täielik vaikus tekkis, ja ütles siis väga tõsiselt ja rõhuga: „Just samamoodi, nagu meie siin maa peal oma kadunud lamba leidmisest rõõmu tunneme, tuntakse taevas rõõmu igast patusest inimesest, kes meelt parandab. Sest Jumal armastab iga inimest.”

Vaikus püsis. Inimesed olid mõttesse jäänud. See oli hämmastav, mida Jeesus just praegu neile oli öelnud – kas Jumal taevas tõesti tunneb rõõmu igast inimesest? Ja lausa armastab iga inimest?

Variserid ja kirjatundjad vaatasid ringi. Tavalised inimesed vaatasid ringi. Nad vaatasid kõik üksteisele otsa selle küsimusega: kas Jumal tõesti armastab ka teda? Nii oli Jeesus just öelnud.

Ja Jeesus ilmselt teadis, kuidas see asi on.

3. TEGELUSED:

1. Peitusemäng

Üks laps peidab end ära ja kõik teised hakkavad teda otsima. Õpetaja võib selgitada, et oleme kõik nüüd karjased, kes otsivad kadunud lammast. Kui „lammas” on leitud, võib kutsuda kõik lapsed kokku ja kanda ta õlgadel klassi.

2. Paberiribade mõistatamise mäng

Lõika erinevatest värvilistest paberitest välja täpselt ühesuurused ribad, neid võib olla vastavalt laste vanuseastmele 10-20 tükki. Näita neid lastele ja lase kõik värvid hoolega meelde jätta. Seejärel keera selg ja võta üks pabeririba teiste seast ära. Nüüd lase lastel ära arvata, millist värvi riba on puudu. Kui see ära arvatakse, pane riba teiste hulka tagasi. Korda erinevate värvide „peitmist”. Kes kõige rohkem värve ära arvab, on võidumees.

3. Asjade meelespidamise mäng

Pane lauale 15-20 erinevat väikest asja (*pliiats, kustukumm, tass, lusikas, juukseklamber jne*). Lase lastel laual olevaid asju veidi aega vaadata, siis palu ühel lapsel selg keerata ja eemalda laualt üks ese teiste esemete asukohta muutmata. Laps peab nüüd ära arvama, mis ese on puudu. Peale äraarvamist pannakse ese tagasi ja järgmine laps saab järgmist eset arvata.

4. Arutelu

Suuremate lastega võid arutleda selle üle, kuidas Jumal märkab puuduvat osa – kui üks lammas 100-st on puudu, siis Jumala jaoks ei ole see enam tervik. Meie mõnikord ei märka mõne inimese puudumist – küsi, kas lapsed mäletavad, kes puudus koolist eelmisel päeval? Jumal teab alati, kui keegi on läinud temast kaugemale, ja on valmis iga eksinut otsima ja tagasi tooma.

5. Meisterdamine (vt Jumala Sõna II lisa, õppetund 3)

Meisterdame lamba.

6. Mõistatus (vt lisa)

Detailipildi joonistamine.

7. Mõistatus (vt lisa)

Aita karjasel leida labürindis tee kadunud lamba juurde.

8. Laul „Ma olen väike karjane“ (Vaimulikud laulud nr. 559)

4. LÕPUPALVE/ÜLISTUS:

Tänane lugu tuletas meile meelde, et Jumal armastab kõiki inimesi. Jeesus tahtis selle looga meile meelde tuletada, et Jumal märkab, kui me oleme temast kaugemale läinud, ja tahab meid tagasi tuua. Isegi siis, kui oleme teinud rumalusi ja eksinud Jumala vastu, tahab tema meile andeks anda. Kui me oleme Jumala lähedal, siis rõõmustab tema meie üle ja ka meie võime rõõmsad olla. Kordame koos tänast kuldsalmi: „Issand on mu karjane, mul pole millestki puudust.” See tähendab, et Jumal hoolitseb meie eest ja me ei pea muretsema.

Palveta:

„Jumal, tänu sulle Jeesuse eest, kelle lood jutustavad sinu armastusest. Tänu sulle, et võime olla hoitud hea karjase hoole all. Tänu sinu armastuse eest, mis on meie kõikide jaoks ühtemoodi. Aamen.”

ÕPPETUND 3: ÕPETUS ARMASTUSEST NII SUURTE KUI VÄIKESTE VASTU

ESIMENE POOL: TUNNIKS ETTEVALMISTAMINE

1. PEAMINE MÕTE: Jeesus armastas lapsi ja kutsus neid enda juurde. See õpetab meile, et Jumal armastab meid kõiki.

2. PIIBLITEKST: Matteuse 19:13-15

Kuldsalm: Matteuse 19:14a “Jeesus ütles: „Laske lapsed olla ja ärge keelake neid minu juurde tulemast.”

3. PIIBLI TAUSTATEAVE JA OLULISED TERMINID:

Jeesuse õpetused on kirjas kõigis evangeeliumides. Luuka evangeeliumis on palju lugusid, mis on kergesti mõistetavad ja mis kõnelevad meile Jumalast.

Tänane lugu on kirjas ka Luuka 18:15-17. Laste ja Jeesuse kohtumise lugu kasutatakse õpetuse-sõnana sageli ja paljudes erinevates seostes.

Jeesus on parasjagu õpetamas inimesi, kes on kogunenud mäenõlvale. Ta kõneleb neile tõsiseid sõnu ning paljud neist inimestest on tulnud, et temalt abi saada. Täiskasvanud on toonud endaga kaasa lapsi, et need saaksid lihtsalt puudutada Jeesuse kuuepalistust. Meie loos soovivad jüngrid Jeesusel lapsed minema saata, väites, et tal ju pole nende jaoks hetkel aega. Jeesus aga, nagu võibki temalt oodata, palub lastel kohale jääda ja võtab aega, et neid õnnistada ja neile selgesti tunda anda, et nad on tema poolt armastatud.

On oluline tähele panna, et Jumal saatis Jeesuse siia maailma kõigile inimestele oma armastust tooma ja kõiki inimesi aitama, keda ta iganes oma teel kohtab. Ja nii kohtleb Jeesus kõiki inimesi Jumala armastusega – ka väikesi lapsi. Tegelikult on Jeesus lausa öelnud, et me kõik vajame lapse-likult lihtsat usku, sellist usku, mis on kindel. Me peaksime lihtsalt võtma vastu Jumala armastuse ning tundma sellest rõõmu, nagu seda teeb laps. See on mõjuvõimas õpetus.

4. NÄITLIK MATERJAL:

Värviline pilt lisas: Laske lapsed minu juurde tulla!

5. ÕPETAJA ISIKLIK VAIKUSHETK:

Sel nädalal, valmistudes oma tunniks, leia võimalikult palju selliseid hetki, kus saad olla lastega koos. Kuula, kuidas nad räägivad; vaata, kuidas nad mängivad; vestle nendega ja mängi nendega koos, kui võimalik. Sa märkad lapselikku süütust ja seda avameelset usaldust, millega lapsed elule vastu lähevad. Kui oled seda näinud ja kogunud, loe lugu Jeesusest ja lastest Matteuse evangeeliumist. Kas märkad, kuidas Jumal valib oma armastusest rääkides näiteks lapse? Lapsed usuvad kõik-
guseid asju sageli lihtsalt sellepärast, et mõni täiskasvanu on neile nendest asjadest rääkinud. Nad ei nõua tõestust ega vaja veenmist. Loe ka paralleelkirjakohta Luuka 18:15-17. See lugu rõhutab, kuidas me peaksime saama laste sarnaseks oma usu siiruses ning mitte nõudma tõestusi. Pane tähele sarnasusi ja erinevusi kahe kirjakohta vahel!

TEINE POOL: ÕPPETUND

1. SISSEJUHATUS:

Küsi lastelt, kas nad tunnevad mõnda inimest, kelle jutustatud lugusid on tore kuulata. Anna aega vastusteks ja jutustamiseks. Küsi, milline see inimene on – kuidas nad teda iseloomustaksid, kui peaksid kellelegi temast rääkima? Vastused võivad olla: tore, sõbralik, lõbus, naljakas jne. Täna on meie ees lugu Piiblist, kus on juttu kellestki, keda lapsed väga armastasid. See on Jeesus. Lapsed armastasid teda nii väga, et kippusid alatasa tema juurde.

2. TEEMA KÄSITLUS:

Jutusta lugu:

Ühel päeval asus Jeesus jälle teele, et minna uude kohta inimestele Jumalast rääkima. Seekord oli selleks kohaks Juudamaa – natuke kaugem piirkond. Meile räägitakse, et see oli „sealpool Jordani jõge”, ehk siis Jeesus pidi Jordani jõest üle minema, et oma plaanitud eesmärgile jõuda. Terve hulk inimesi oli juba kogunenud tema ümber, ootuses, et nad kuulevad midagi huvitavat ning saavad abi oma haigustele ja probleemidele. Aga seal oli ka hulgaliselt tarku juudi usuõpetajaid, kes ootasid võimalust Jeesusele kõiksuguseid küsimusi esitada – mõned neist küsimustest olid neile tõepoolest olulised, aga mõnikord nad küsisid igasuguseid asju lihtsalt selleks, et näha, kuidas Jeesus suudab vastata ja kas neil õnnestub teda segadusse ajada oma küsimustega.

Olles jõudnud ühele mäenõlvale, vaatas Jeesus ringi ja otsustas, et see on hea paik inimestega rääkimiseks – paistab kaugemale ja kostab hästi. Nii ta siis asutas ennast istuma ning rahvas tema ümber jäi vaikseks ja kuulas. Jeesus rääkis neile päris mitu lugu Jumala armastusest kõikide inimeste vastu ja sellest ka, mida Jumal inimestelt ootab ja kuidas nad peaksid elama selleks, et Jumala armastus saaks nende elus nähtavaks ja nad võiksid olla teistele õnnistuseks. Siis hakkasid inimesed omakorda küsima. Üks küsimus, millest nad eriliselt huvitatud olid, oli perekond. Kuidas Jumal on seda algselt mõelnud, kuidas üks perekond peaks elama ja omavahel hakkama saama?

Juba sellel vanal ajal oli inimestel sellega probleeme, et nad ei suutnud alati hästi üksteisega läbi saada ja mõnikord lahutati seetõttu ka abielusid. Võibolla seda juhtus vähem kui meie ajal, aga ikka aeg-ajalt juhtus. Ja kuigi see oli asi, mida aeg-ajalt ette tuli, tahtsid inimesed nüüd Jeesuse suust ikkagi kuulda, kuidas Jumal seda kõike tegelikult mõelnud on. Milline on Jumala plaan?

Ja Jeesus vastaski: ta rääkis inimestele sellest, kuidas Jumal on maaailma algusest peale loonud inimesed koos elama ning koos elamise saladus on selles, et tuleb alati ja igal juhul „hoida üksteise poole” – et kui inimesed seda ei tee ja oma südame üksteise suhtes kõvaks teevad, juhtubki nii, et enam ei suudeta koos elada.

Aga selsamal hetkel hakkas peale üks suur sagimine, sest mitmed emad, kes olid seda perekonna-juttu suure hoolega kuulanud, arvasid, et ehk on nüüd õige hetk ka oma lastele Jeesust tutvustada.

Või Jeesusele oma lapsi. Lapsed on ju oluline osa igas perekonnas ja tol ajal oli see eriti nii – kui peres oli palju lapsi, siis selles nähti Jumala erilist õnnistust. Igast küljest hakkas pisemaid ja suuremaid lapsi mäenõlvast üles tulema ja ega nad väga vaiksed ka ei olnud, suur sumin käis nendega kaasas, sest nad olid ju väga elevil: kohe-kohe saavad nad päris lähedalt näha Jeesust!

Jüngrid tundsid, et nüüd on küll nende kohus midagi kiiresti ette võtta. Nad olid istunud sealsamas Jeesuse läheduses ja kuulanud hoolega tema juttu, oli hea ja rahulik olla, ja äkki selline mõttetu segav sagimine ja kära. Jüngrid hüppasid kähku püsti ja hakkasid üksteise võidu korda looma: „Kuhu te nüüd trügite! Vaikust! Jääge paigale! Ärge segage õpetajat! Viige lapsed eemale, las nad mängivad seal allpool! Vaikust palun! Jääge kõik oma kohtadele, lõpetage otsekohe see sagimine! Laske õpetajal oma jutt lõpetada!”

Nad olid oma korraloomisega nii usinasti ametis, et ei märganudki, et Jeesus oli omakorda mäenõlvalt püsti tõusnud ja käe üles tõstnud. Kui siis üks jüngritest seda viimaks märkas, müksas ta kiiresti teisi ja nad kõik jäid vait ja ootasid, mida siis Jeesus ise selle sagina ja segamise kohta ütleb. Aga see, mida Jeesus ütles, oli kõigi jaoks tõeliselt üllatav. Sest Jeesus ütles väga sooja ja sõbraliku häälega: „Ärge takistage neid lapsi siia mäenõlvast üles tulemast. Las nad tulevad rahulikult minu juurde, kõik need lapsed, kes siin on!”

Nüüd läks sagin alles tõeliselt suureks. Aga see oli nüüd juba selline rõõmus sagin, kus emad-isad talutasid oma lapsi ja kõik olid rõõmsas ootuses. Jeesus pöördus suurte inimeste poole ja ütles neile selgituseks: „Just selliste innukate ja avatud südamega laste päralt ongi taevariik. Laste südamed on Jumala jaoks avatud ja Jumal saab nendega kõnelda. Ja kui teie ka oma südames samasugusteks ei saa nagu need rõõmsad ja siirad lapsed siin praegu, siis te ei pääsegi taevariiki sisse.”

Ja Jeesus pöördus laste poole, silitas nende päid, kõneles nendega ja õnnistas iga last ning kõik olid väga rõõmsad.

Ja siis natukese aja pärast istusid lapsed ja suured kõik jälle üheskoos rahulikult mäenõlvale maha ja Jeesus rääkis neile üha uusi lugusid sellest, kui hea on Jumal ja kui väga ta armastab kõiki inimesi – väikesi ja suuri. Kõigil neil, kes olid just näinud, kuidas Jeesus iga last armastusega kohtles ja õnnistas, oli üsna lihtne nüüd uskuda, et Jumala armastus ongi tõesti kõigi inimeste jaoks. Sest nad olid seda just oma silmaga näinud – mitte keegi ei jäänud sellest armastusest välja.

3. TEGELUSED:

1. Arutelu

Sobib suurematele lastele.

Jutusta lugu:

Sander elas oma emaga kahekesi neljakorruselise maja neljandal korrusel. Tegelikult oli seal hea elada, sest keegi ei käinud uksest mööda – neljandale korrusele viitsis ronida ainult see, kellel sinna tõesti asja oli. Ja külalisi Sandri kodus kuigi tihti ei käinud, ainult ema sünnipäeval ja vahel jõuluajal ka. Mõnikord oli Sandril sellest isegi kahju, sest külalised olid toredad – kui külalisi oli oodata, siis nägi kodus kõik teistmoodi välja, lauale pandi valge lina ja lilled ja söögid olid hoopis paremad kui tavalistel päevadel. Aga Sandri emale vist külalised eriti ei meeldinud, ta oli iga kord enne külaliste tulekut hirmus närviline ja saatis Sandri ära õue mängima ja ei lubanud tal enne külaliste tulekut toas ühtegi asja puudutada. Et muidu läheb kõik jälle sassi.

Ühel päeval ütles ema: „Sander, sinul tuleb nüüd ümmargune sünnipäev ja seda peab tähistama. Keda sa tahaksid endale külla kutsuda?”

Sander ei saanud kohe arugi, et ema päris tõsiselt kavatseb lubada tal oma sõpru külla kutsuda. Ja misasi see ümmargune sünnipäev siis veel olema pidi? Aga ema seletas, et 10 aastat on selline ümmargune arv, nagu päris juubel kohe, ja sellepärast tuleb nüüd Sandri sünnipäeva pidada ja külalisi kutsuda.

Sandrile hakkas see mõte kohe väga meeldima. Ta ütles suure õhinaga: „Mardi ja Janeki ja Siimu ma tahan kohe kindlasti kutsuda – ja siis muidugi veel Priidu ja Peedu ja Kristofferi ja siis veel need jalgpallitreenni poisid ka...”

Aga nüüd segas ema vahele ja paistis Sandri õhinast üsna kohkunud olevat. „Sa ei mõtle ju ometi neid oma jalgpallitreenni poisse siia meile koju kutsuda? Nendega koos sa võid küll seal palliplatsil rahmeldada, aga meie koju nad ei sobi! Ja Kristofferi isa on ju lausa joodik, sellist poissi ma ei tahaks kuidagi oma kodu uksest sisse lasta! Priidu ja Peedu sa võiksid võibolla tõesti kutsuda, nemad on jõukast perest, ehk toovad mõne asjaliku kingituse vähemalt... Aga Siimu vend istus just vangis, ma ei usu, et see Siimuga sõbrustamine üldse hea mõte oleks. Ja Mardi ema ei tereta mind kunagi, vaatab minust läbi nagu ei näekski. Kui sa Mardi külla kutsuks, siis see oleks nagu pugemine, et Mardi ema mind tähele hakkaks panema... Janekist ma ei tea palju midagi, aga naised rääkisid, et ta hulgub muudkui ringi, õhtul hilja ka, selline kahtlane poiss...”

Sander kuulas ja kuulas ja vajus ikka rohkem norgu. Ja viimaks ütles, ise sügavasti ohtes:

„Sa ilmaasjata hakkasid sellest sünnipäevast rääkima. Tegelikult sa ju päriselt ei tahagi, et mulle külalised tuleksid.”

(Meeli Tankler)

Arutle lastega, miks Sandri emale Sandri sõbrad ei meeldinud? Kuidas saaks Sander emale oma sõpru paremini tutvustada, et ema arvamus muutuks? Kas see, millisest perest keegi pärit on, teeb teda teistest halvemaks või paremaks? Kas sinul on sõpru, kes su vanematele ei meeldi? Miks? Kas oled ise mõelnud kellestki halvasti sellepärast, et ta vanemad käituvad imelikult või keegi tema sugulastest on vangis olnud?

2. Mõistatus (vt lisa)

Vii kokku erinevad lapsed ja erinevad maailmajaod.

3. Meisterdamine-mõistatus (vt lisa)

Kuldsalmi kokkupanemine.

4. Pallimäng

Kui rühmas on uusi lapsi, on see hea mäng ka tutvumiseks.

Lapsed ja õpetaja istuvad ringis põrandal. Neil on väike pall. Õpetaja alustab mängu, visates palli kellelegi enda vastas istuvatest lastest ja öeldes sel hetkel oma nime. Palli saaja peab seejärel palli järgmisele vastasistujale edasi viskama, nimetades omakorda oma nime. Nii mängitakse palli senikaua, kui kõikide nimed on nimetatud. Nüüd mängitakse sama mängu perekonnanimedega. Seejärel aga peab iga mängija ütleva, mille eest on tema Taevaisale tänulik. Nii võib üha uusi ülesandeid välja mõelda, kuni veel mängida tahetakse.

5. Laul “Jeesus mind armastab” (Laululäte nr. 20) või **”Jeesus mindki armastab”** (Laululäte nr.48) või **”Jeesus laste sõber”** (Laululäte nr.78)

4. LÕPUPALVE/ÜLISTUS:

Meie tänane lugu tuletas meile meelde, et Jumal armastab kõiki inimesi – ja Jeesus näitas piltlikult seda armastust, kui ta kutsus kõik lapsed enda juurde hoolimata sellest, et ta jüngrid seda „segamiseks” pidasid. Meie võime samamoodi näidata kellelegi Jumala armastust sellega, et oleme lahked ja tähelepanelikud.

Palveta:

„Armas Jumal, täname sind selle eest, et Jeesus näitas inimestele sinu armastust ja näitab seda ikka veel. Täname sind, et sa saatsid Jeesuse siia maailma ja tema armastus puudutas nii paljusid inimesi. Aita meil jagada sinu armastust nendele inimestele, kelle keskel meie elame. Aamen.”

ÕPPETUND 4: ÕPETUS JUMALA ANDESTUSEST

ESIMENE POOL: TUNNIKS ETTEVALMISTAMINE

1. PEAMINE MÕTE: Jeesus õpetas inimestele, et Jumal ootab neilt teistele inimestele andestamist just sellisel viisil, nagu Jumal neile endile on andestanud. Meie püüd peaks alati olema andeks anda neile, kes on meile halba teinud.

2. PIIBLITEKST: Matteuse 18:21-35; Luuka 6:37-42

Kuldsalm: Luuka 6:37c “Andke andeks, ja teile antakse andeks!”

3. PIIBLI TAUSTATEAVE JA OLULISED TERMINID:

Matteuse evangeeliumi kirjakoht toob meieni tähendamissõna südametust sulasest (mõnes tõlkes ka „mitteandestavast sulasest”). Lugeses seda lugu, võid tähele panna, kuidas see sulane palub armu oma isandalt, aga kui talle on tema võlg kingitud, saadab ta kiiresti oma kaassulase vangi selle eest, et too temale võlgu on – selle asemel, et omakorda andestav ja armuline olla. Lugu läheb edasi sellega, et kui siis isand sellest teada saab, karistab ta seda südametut sulast – et rõhutada tõde, kuidas see, kellele endale on andeks antud, peaks nüüdsest samamoodi käituma ka teiste suhtes.

See tähendamissõna, nagu mitmed muudki, näitab väga selgesti ja võimsasti kätte, millist elu Jumal meilt ootab. Kirjakoht Luuka 6 manitseb meid samuti teistele andeks anda, et võiksim ise andeks saada. Kõik need lood tuletavad meile meelde, et Jumal on andestav ja armastav Jumal, kes ei pea meeles meie eksimusi. Me võime uskuda sellesse, et kui oleme andestust palunud, siis on meile ka tõepoolest andeks antud. Aga meie kohus on kanda endas samasugust andestavat meelsust oma kaasinimeste suhtes.

Andestamine – teadlik ja tahtlik loobumine vaenulikest ja kättemaksu igatsevatest mõtetest selle inimese suhtes, kes on sinu vastu sõnades või tegudes eksinud.

4. NÄITLIK MATERJAL:

Värviline pilt lisas: Tänamatu sulane.

5. ÕPETAJA ISIKLIK VAIKUSHETK:

Sel nädalal, valmistudes tunniks, loe läbi Matteuse 18:21-35 ja Luuka 6:37-42.

Võrdle neid omavahel: kas nad räägivad samast asjast? Mis on sinu arvates põhiline sõnum neis kahes kirjakohtas? Kas ja kuidas oled oma elus kogenud andeksandmist? Kas ja kuidas oled andestanud teistele?

Mõeldes selle tunni teemale, mõtle ühtlasi iga lapse peale oma grupis. Kas nad on vajanud sinult andeksandmist oma käitumise pärast, millegi pärast, millega nad on sind haavanud või riivanud? Kuidas sa saaksid olla nende jaoks veel enam armastav, hooliv ja andestav õpetaja? Kuidas sa saaksid neid juhatada, et nad õpiksid üksteisele andeks andma? Need on suured väljakutsed, millele mõelda ja mille pärast palvetada sel nädalal.

TEINE POOL: ÕPPETUND

1. SISSEJUHATUS:

Kui oled selleks valmis, võiksid jutustada isikliku kogemuse sellest, kuidas oled jõudnud andeksandmiseni mõnes raskes olukorras. Kui sa ei taha nii isiklik olla, siis küsi lastelt, kas nad on kellelki andeks palunud ja kuidas see neile tundus.

2. TEEMA KÄSITLUS:

Jutusta lugu:

Jeesus on jälle kord rahvast õpetamas. Ta räägib neile Jumala armastusest ja sellest, kuidas Jumal meile meie eksimused oma suure armastuse pärast meie vastu ikka ja alati andeks annab – ja et nii peaksime meie ka tegema oma kaaslastega. Jeesus räägib ka sellest, et kui inimesed midagi valesti teevad, siis tuleks neid aidata sellest aru saada ja oma elu parandada.

Kõik jüngrid on sealsamas ja kuulavad hoolega. Ühel hetkel muutub Peetrus aga üsna rahutuks ja hakkab nihelema. Viimaks, kui tekib vaikusehetk, küsib ta Jeesuse käest üsna kärsitu häälega:

„Ma saan aru, et hea ja õige on alati andeks anda. Aga kui mitu korda ma seda pean tegema?

Kui mu vend mulle ikka midagi tõeliselt halba teeb, kui kaua ma pean seda siis kannatama?

Ja kui ma olen talle juba seitse korda andeks andnud, kas siis viimaks aitab?”

Jeesus vaatab Peetrust mõtliku näoga. Peetrus on üks tubli mees, väga südamlilik ja aus, aga mõnikord ta vihastab väga kergesti. Tema jaoks on andeksandmine ilmselt üsna raske asi.

Jeesus ütleb: „Peetrus, mõnes mõttes siin ei olegi mingit piiri, kui mitu korda andeks anda.

Kas seitse korda või kasvõi seitsekümmend seitse korda – siin pole tegelikult vahet. Oluline on see, et su süda on alati valmis teistele andeks andma.

Kujuta ette sellist olukorda: on üks rikas ja võimas kuningas, kes valitseb suure ja tugeva riigi üle.

Tal on päris palju igasuguseid abilisi, sulaseid, kes igaüks omal kombel riigiasju ajavad.

Ühel päeval võtab kuningas ette ja otsustab oma riigikassa seisuga tõsiselt üle vaadata. Riigikassaga on asjad korras, pole põhjust muretseda. Aga rahaasju hoolikalt üle vaadates ta avastab, et tegelikult on tema sulaste hulgas terve rida võlglast – ja ta laseb need ükshaaval enda ette tuua, alates kõige suurematest.

Üks tema sulastest võlgneb talle lausa miljoneid. Kuidas selline võlg on tekkinud, ei teagi keegi täpselt, aga selge on see, et niisugust võlga ei suuda see mees iialgi tasuda, ka kogu oma eluaja vältel. Asi näib üsna lootusetu. Sulane tuuakse viivitamatult kuninga ette. Kuningas vaatab teda ja mõtleb natuke ning käsib siis sulaselt kogu tema olemasoleva varanduse ära võtta ja tema enda ning kogu ta pere orjaks müüa, et pisutki raha selle suure võla katteks tagasi saada. See otsus on tegelikult õiglane otsus, sulane on ju tõepoolest kuningale võlgu ja võlad tuleb ära maksta. Aga see otsus on ka väga karm ja muudab sulase ja tema pere elu. Nüüd langeb sulane meeleheitel põlvili maha ja hakkab kuningat pisarsilmil paluma: „Ole minuga kannatlik, ma teenin raha ja maksan võla tagasi, anna mulle ainult veel natuke aega!”

Kuningas mõtleb veelkord järele. Talle on selge, et ajapikendus siin tegelikult ju midagi ei muuda, võlg on nii tohutult suur. Aga kuningal hakkab siiski sellest õnnetust mehest kahju ja nii ta otsustab tema võla hoopis kustutada. „Mine rahuga oma pere juurde ja ära enam muretse selle võla pärast, see on nüüd kustutatud,” ütleb kuningas. „Sa ei ole mulle enam midagi võlgu.”

Mees tõuseb püsti, tänab ja läheb ära. Ta võiks ju nüüd üliõnne olla, kas pole? Selline tohutu kergendus! Enam pole vaja raha saamise ja tagasimaksmise pärast muretseda. Kuningas on olnud erakordselt, lausa uskumatult armuline.

Aga niipea kui see armu saanud sulane kuningalossi uksest välja astub, kõnnib talle pahaaimamatult vastu üks teine sulane, kes omakorda tema käest on kunagi raha laenanud. Ka üsna tõsise summa, umbes paari kuu palga suuruses. Ja sulane haarab sedamaid selle teise sulase kõrist kinni ning kähistab tigidalt: „Maksa otsekohe oma võlg ära!”

Teine sulane langeb meeleheites põlvili maha ja hakkab pisarsilmil paluma: „Ole minuga kannatlik, ma teenin raha ja maksan võla tagasi, anna mulle ainult veel natuke aega!”

Kas sa tunnend need sõnad ära, Peetrus? Need on ju üsna needsamad sõnad, millega suurvõlgnikust sulane just äsja ise kuningat palus. Ainult et nüüd, selles uues olukorras, need sõnad ei mõju, sest sulase südames pole mingit kaastunnet ja ta laseb teise sulase vangi panna, kuni võlg makstud saab. Paraku – kus tegijaid, seal nägijaid – lugu sellest, kuidas sulane oma kaassulast võla nõudmiseks kägistas ja ta siis otsejoones vanglasse saatis, jõuab kiiresti ka kuninga kõrvu. Ja kuningas kutsub nüüd sulase uuesti enda juurde.

„Ma tean kõik sellest, kuidas sa käitusid pärast siit lahkumist. Sa oled üks tige ja tänamatu mees,” ütleb kuningas. „Sa käitusid oma kaassulase suhtes väga alatult. Sina palusid minult armu ja mina kustutasin sinu suure võla, sest mul hakkas sinust kahju. Mul oli täielik õigus sinult võlga nõuda, aga ma otsustasin seda mitte teha. Kuidas see siis võimalik on, et sina sellisel viisil oma kaaslasega käitud? Sa oleksid ju pidanud selsamal kombel temaga käituma, nagu sinuga käituti! Kas see polnud mitte andestuse õppetund, mille sa siin minu ees seistes ja ajapikendust paludes said? Aga sina ei õppinud seda ära, kuidas andeks anda. Ja sellepärast olen mina nüüd sunnitud oma sõnad tagasi võtma – nüüd nõutakse sinult tõepoolest armutult kätte kogu su võlg, sellepärast et sina ei tahtnud oma kaaslasel suhtes andeksandja olla, kuigi oleksid võinud.” Ja kuningas laskis sulase otsekohe vangi viia.”

Peetrus on kogu seda lugu kuulanud, silmad pärani. Nüüd vaatab ta küsivalt Jeesusele otsa, nagu oodates kinnitust, et ta on asjast õigesti aru saanud. Ja Jeesus vastab ta sõnatule küsimusele:

„Jah, Peetrus, nii see tõepoolest on – minu taevane Isa, Jumal, on sulle ju nii palju andeks andnud – ja just sellepärast ongi nii loomulik, et annad omakorda teistele andeks ja kindlasti mitte ei hakka kokku lugema, mitu korda sa seda just teed. See peaks tegelikult olema sinu loomulik olek – kogu südamest andeks anda. Siis tunneb Jumal sinust tõeliselt rõõmu.”

3. TEGELUSED:

1. Küsimused

Miks Peetrus tahtis teada, mitu korda peab andeks andma?

Mis tunne võis olla Jeesuse jutustuses sellel sulasel, kes oli väga suure summa võlgu ja keda kuninga ette kutsuti? (*Hirm.*)

Miks kuningas oma otsust muutis ja sulase võla kustutas? (*Sest sulane palus armu.*)

Keda sulane kohtas, kui ta kuninga juures lahkus? (*Ühte teist sulast, kes oli talle võlgu.*)

Mida see teine sulane ütles, kui temalt võla tasumist nõuti? (*Ta palus armu.*)

Mida tegi sulane, kelle võla kuningas oli just kustutanud?

(*Ta jäi oma nõudmise juurde ja käskis teise sulase vangi panna.*)

Kuidas see lugu kuningani jõudis? (*Pealtnägijad jutustasid kuningale.*)

Mida tegi kuningas? (*Käskis sulase uuesti enda juurde kutsuda.*)

Mida kuningas sulasele ütles? (*Ta noomis teda selle pärast, et sulane ei olnud tema andestavast meelsusest head eeskju võtnud.*)

Mis juhtus edasi? (*Kuningas võttis oma otsuse tagasi ja saatis sulase võlavanglasse.*)

2. Arutelu raha laenamisest

Sobib suurematele lastele.

Meie tänane lugu rääkis sellest, kuidas keegi võttis midagi, mis polnud tema oma, ja ei andnud seda enam tagasi. Sest raha laenamine on ju tegelikult kellegi teise raha enda kätte võtmine – laenatud raha ei kuulu kunagi päriselt meile. See vajab mingil hetkel tagasimaksmist.

Arutle lastega selle üle, kas ja millal on mõistlik raha laenata ja mida teha siis, kui tõepoolest ei saa võlga õigel ajal tagasi maksta.

3. Mõistatus (vt lisa)

Ühenda karistust väärivate tegude pildid vanglapildiga. Õpetajale: võid kasutada seda tegevust arutelu arendamiseks sellest, mis väärrib karistust ja miks.

4. Meisterdamine (vt lisa)

Kuri nägu, rõõmus nägu: paberimeisterdus keerleva suuga. Kui kurjad mõtted asendada heaga, saad kurja näo asemel rõõmsa näo.

5. Mõistatus (vt lisa)

Kõik minus kiidab Jumalat!

4. LÕPUPALVE/ÜLISTUS:

Tänase loo peategelaseks oli süd ametu sulane – inimene, kelle südames ei olnud kaastunnet ja kes ei suutnud andeks anda oma kaaslasele. Jeesus tuletab meile meelde, et Jumal ootab meilt andeksandvat südant. Kas sulle tuleb meelde keegi, kellele sa ei ole suutnud andeks anda? Mõttele tema peale praegu vaikselt oma südames ja palu, et Jumal aitaks sul talle kõik see andeks anda, mida ta on sinu suhtes halvasti ja valesti teinud. Ütle oma südames Jumalale, et sa tahad talle andeks anda.

Palveta:

„Armas andestav Jumal, sina oled meile näidanud, mida tähendab tõeline andeksandmine. Aita meil elada oma igapäevast elu samasuguse andestava südamega ja selle kaudu anda tunnistust sinu armastusest. Aamen.”

ÕPPETUND 5:

ÕPETUS VAENLASTE ARMASTAMISEST

ESIMENE POOL: TUNNIKS ETTEVALMISTAMINE

1. PEAMINE MÕTE: Jeesus õpetas, et Jumal ootab meilt ka oma vaenlaste armastamist. Me võime võtta vastu Jeesuse õpetuse, püüdes armastada neid inimesi, kes meie vastu eksivad, ja palvetades nende pärast.

2. PIIBLITEKST: Matteuse 5:43-47
Matteuse 7:12

Kuldsalm: Matteuse 7:12 “Mida te iganes tahate, et inimesed teile teeksid, tehke ka nendele!”

3. PIIBLI TAUSTATEAVE JA OLULISED TERMINID:

Tänase tunni kirjakoht räägib kaasinimeste armastamisest ja nendesse lugupidamisega suhtumisest. Seda isegi siis, kui nemad meid ei armasta või isegi teevad meile mingil kombel kahju ja halba. See on meie kõigi jaoks üks väga raske õppetund. Jeesus kasutab tegeliku elu näiteid selleks, et aidata kuulajal mõista, kui väga Jumal ootab meilt head suhtumist üksteise suhtes. Esimeses näites on juttu maksukogujatest, kelle suhtes arvatakse, et neile on vastuvõetavad ainult nende enda sarnased inimesed. Jeesus võrdleb seda suhtumisega perekonnaliikmetesse – et on lihtne armastada ainult oma õdesid-vendi ehk siis neid, kes kuuluvad meiega ühte perekonda. Aga teised? Neis kirjakohtades ja tänases tunnis nimetatakse vaenlasteks inimesi, kes on mingil viisil meie vastu – kas lihtsalt oma halva ja hoolimatu käitumisega või lausa tagakiusamise tasemel. Jeesuse õpetussõna Matteuse 7:12 on nimetatud „kuldreegliks”. See annab hea aluse oma igapäevase elu elamiseks. Kui me kohtleme teisi enda ümber nii, nagu meilegi meeldiks olla koheldud, siis võimaldab see meil tegelikult armastada iga inimest, kellega me kokku puutume.

4. NÄITLIK MATERJAL:

Värviline pilt lisas: Armasta oma vaenlast!

5. ÕPETAJA ISIKLIK VAIKUSHETK:

Valmistudes selleks tunniks, võiksid kõigepealt võtta vaikset aega, et mõtelda järele oma isikliku elu üle ja keskenduda selle, kuidas sina oled kasvanud ja arenenud esmasest lapselikust reaktiivis sellele, kui sulle liiga tehti, täiskasvanuliku reaktsioonini (või kas oled arenenud?).

Ei ole lihtne andeks anda neile, kes sulle haiget teevad. Võibolla peaksid selle nädala vältel tegema nimekirja nendest inimestest, kes on sulle haiget teinud, ja panema ühtlasi kirja, kuidas sa sellele reageerisid. Kui leiad üles mõned lahendamata ja jätkuvalt pingelised suhted, palveta, et Jumal võiks sulle tarkust anda lepituse otsimiseks. Palveta ka nimeliselt nende inimeste pärast, kes on sulle haiget teinud.

Alusta iga hommikut kuldsalmi meeldetuletamisega ning lõpeta oma päev sellega, et tuletad meelde need olukorrad, kus sa tõepoolest suutsid selle õpetuse järgi toimida – mida need sulle õpetasid?

TEINE POOL: ÕPPETUND

1. SISSEJUHATUS:

Küsi lastelt küsimusi kooli kohta:

Millised on kellegi lemmikained?

Millist õppeainet on kerge õppida, millist raske?

Kas on selliseid õppeaineid, mida kohe kuidagi selgeks ei saa?

Mida siis teha, kui tegemist on väga raske ülesandega?

Kas mõnikord on vaja selleks abi paluda, et kodune ülesanne valmis saada?

Täna räägime ühest sellisest õppetunnist Piiblis, mis on väga raske. Jeesus teadis, et tegemist on raske õppeainega, aga tema meelest oli väga oluline, et inimesed selle selgeks saaksid. Ta rõhutas seda, et Jumal rõõmustab selle üle, kui inimesed selle õppeaine selgeks saavad. Kas keegi oskab ära arvata, mis õppeaine see on? (*Lase lastel vastata.*)

Selle õppeaine nimi on „vaenlaste armastamine”.

2. TEEMA KÄSITLUS:

Jutusta lugu:

Ühel päeval, kui Jeesus jälle rahvale kõneles, jõudis ta kõige raskema õppetunni juurde. Ta oli just rääkinud rahvale sellest, kuidas halva teo eest kätte maksmine ei ole tegelikult õige ega hea asi. Inimesed olid harjunud mõtteviisiga, et kui keegi sulle kurja teeb, siis sa võid talle rahulikult ”tagasi teha”, sest nii sa sead õigluse jälle jalule. Nii et kui sulle jalg taha pannakse ja sa kukud, siis on sul justkui täielik õigus sellele jala-taha-panijale omakorda jalg taha panna, nii et tema kukub.

Jeesus selgitas, miks selline mõtteviis ja käitumine suurendab kurjust – sellest tekib jälle uus kättemaks ja nii läheb see kättemaksu-rida ikka edasi ja edasi ja ei lõpe kunagi ära.

Aga nüüd pidas Jeesus oma jutus pika pausi ja tema jüngrid, kes juba tundsid tema rääkimise viisi, said aru: Jeesus ütleb nüüd kohe midagi väga olulist ja erilist, mida tuleb hoolega tähele panna.

Ja nii oligi. Jeesus vaatas ringi, vaatas inimestele sügavasti silma ja ütles: ”Te ju teate kõik, et Jumal ootab teilt, et te oma ligimesi armastaksite!”

Inimesed noogutasid selle peale kõik innukalt päid. See polnud mingi uudis ega uus õpetus. Ja kõiki neid inimesi, kellega nad iga päev kõrvuti elasid ja tööd tegid ja hästi läbi said, neid oli ju üsna lihtne armastada ka. See oli üks selge ja lihtne käsk, kuigi alati ei tulnud see hästi meelde ja mõnikord juhtus ka nii, et ütlesid teisele ebaviisaka sõna või keerasid selja, kui ta abi vajab. Aga üldiselt olid nad kõik vägagi valmis oma ligimesi armastama. Kui Jumal seda neilt ootas, siis sellega oli täiesti võimalik hakkama saada.

Aga Jeesus jätkas oma kõnet nüüd üsna ootamatul viisil. Ta ütles nimelt: ”Siiamaani olete te kõik oma ligimesi armastanud ja vaenlasi vihanud. Aga tänane õppetund on selline, et nüüdsest te peaksite õppima ka oma vaenlasi armastama. Jumal ootab teilt just seda.”

Nüüd läks rahva hulgas suureks suminak. Kõik hakkasid kätega vehkima ja üksteisele selgitama, miks nad kohe kuidagi ei saa oma vaenlasi armastada. Isegi siis, kui Jumal ise seda väga ootab.

Igaüks tahtis oma naabrile mõne loo oma kõige kurjematest vaenlastest rääkida, et oleks selge: selliseid inimesi pole ju lihtsalt võimalik armastada! Vaenlased ongi ju selleks, et neid vihata! Sellest ei tule küll midagi head välja, kui vaenlasi ka enam vihata ei tohi!

Jeesus tõstis käe ja rahvas jäi natuke vaiksemaks. Aga kõik olid ikka veel ärevil ja rahulolematud. Jeesus hakkas neile nüüd selgitama selle raske õppetunni sisu ja seda, kuidas ka raske ülesandega on võimalik samm-sammult hakkama saada.

”Vaenlast on tõesti raske armastama hakata,” ütles Jeesus. ”Me kõik saame aru, kui raske see on.

See ei tule niisama iseenesest, et eile vihkasid kedagi ja täna järsku armastan teda kõigest südamest. Aga alustage sellest peale, et te hakkate oma vaenlaste pärast tõsiselt palvetama. Iga päev, võibolla lausa mitu korda päevas.

Palvetage, et nemad ei oleks enam teie suhtes vaenulikud. Palvetage, et teie oskaksite nendega teistmoodi suhelda kui seni. Palvetage, et teie suudaksite olla viisakad ja lahked oma vaenlaste vastu isegi siis, kui nemad teie vastu viisakad ja lahked ei ole. Isegi siis, kui nad teile ikka edasi halba teevad, mitte ainult üks kord, vaid lausa korduvalt.”

Inimesed jäid väga vaikseks. See tundus raske, aga samas siiski võimalik. Võibolla peaks tõesti proovima palvetada?

Jeesus jätkas: ”Kui te tõepoolest armastate kõiki inimesi, ka oma vaenlasi, siis sellega te näitate kõigile, et olete tõesti oma taevase Isa lapsed. Et te olete kõiges tema moodi. Sest mõelge selle peale: teie taevane Isa laseb iga päev päikest paista ja vihma sadada kõigi inimeste peale ühtemoodi. Tema ei tee inimeste vahel vahet. Tema ei ütle, et mõned võivad päikese kätte tulla ja mõned mitte. Ja kui teie ka suudate niimoodi oma vaenlaste suhtes käituda, et te olete viisakad ja lahked ka nende vastu samamoodi nagu nende inimeste vastu, kes teile meeldivad, ja ei anna omalt poolt mingit põhjust tülitsemiseks, siis te näitate neile sellega Jumala armastuse suurust.

Oma sõpru ja pereliikmeid armastavad inimesed ju ikka, selles polegi midagi nii erilist. Aga eriline on see, kui te võtate eeskujuna oma taevaselt Isalt ja armastate ka neid, keda teil pole üldse põhjust armastada ja keda on lausa väga raske armastada.”

”Kuidas see viisakas ja lahke käitumine vaenlaste suhtes siis peaks välja nägema?” küsis keegi rahva hulgast.

”Selle kohta võiks anda ühe kuldse reegli,” vastas Jeesus. ”See on väga lihtne: kõike, mida te tahate, et inimesed teile teeksid, tehke ka nendele.”

3. TEGELUSED:

1. Meisterdamine (vt lisa)

Meisterdame omadussõnadega lille.

2. Mõistatus (vt lisa)

Inimesi on lihtsam armastada, kui oskad nendes head otsida ja leida. Otsi üles head omadused.

3. ”Tere” erinevates keeltes (vt lisa)

Tihti peale peame inimesi oma vaenlasteks sellepärast, et me ei saa nende keelest ja kommetest aru. Et Jeesuse ”vaenlase armastamise õpetust” paremini selgeks saada, võiksime alustada sellest, et õpime ära sõbraliku tervituse mitmes keeles.

3. Sõnade tagurpidi lugemise mäng

Vaenlase armastamise õppetunnis õpime seda, kuidas halba heaks pöörata. See mäng õpetab tagurpidi sõnu õigesti pöörama. Õpetaja: kirjuta sõnad paberile tagurpidi ja loe need selliselt ka lastele ette – näiteks LEMAAK (*kaamel*), SAMMAL (*lammas*), REOK (*koer*) jne. Kes sõna esimesena ära arvab, saab punkti. Punkte võib anda ka tähtede arvu järgi äraarvatud sõnas. Kes eksib ja ütleb vale sõna, kaotab punkti (*või punktid*). Võidab kõige suurema punktide arvuga laps.

4. LÕPUPALVE/ÜLISTUS:

Palveta:

„Jumal, tänu sulle selle eest, et sa saatsid Jeesuse meid õpetama, kuidas elada. Me oleme täna meelde tuletanud Jeesuse õpetust sellest, kuidas olla lahke ja sõbralik kõigi inimeste vastu. Ka nende vastu, kes ei ole meie vastu sõbralikud. Armas Jumal, see on väga raske õppetund. Aga me palume, aita meil seda õppida ja meeles pidada. Kui meile halvasti öeldakse või meid kiusatakse, siis aita meil meeles pidada seda kuldset reeglit: me võime aidata teisi paremad olla siis, kui me ise oleme paremad ja ei otsi kättemaksu. Anna meile selleks jõudu. Aamen.”

ÕPPETUND 6:

ÕPETUS TEISTE EEST HOOLITSEMISEST

ESIMENE POOL: TUNNIKS ETTE VALMISTAMINE

1. PEAMINE MÕTE: Jeesus õpetas inimestele, et nad võivad näidata oma armastust Jumala vastu sellega, kui kannavad hoolt oma kaasinimeste vajaduste eest. Me võime aidata neid enda ümber, kes vajavad meie abi.

2. PIIBLITEKST: Matteuse 25:31-46

Kuldsalm: Matteuse 25:40 “Mida te iganes olete teinud kellele tahes mu kõige pisematest vendadest, seda olete te teinud mulle!”

3. PIIBLI TAUSTATEAVE JA OLULISED TERMINID:

Jeesuse õpetus kaasinimese aitamisest on väga lihtne ja igapäevane. Jeesus loetleb siin tegevusi, mis peaksid olema ühe hooliva inimese jaoks enesestmõistetavad ja loomulikud: tükk leiba näljasolijale; klaas vett janusele; hädapärased riided ja ulualune sellele, kellel midagi pole; tähelepanu ja kaastunne nende suhtes, kes on hädas. Tuletame meelde, et juudi kultuuris ehk siis Jeesuse-aegses Palestiinas oli hädalise aitamine tegelikult iga jumalakartliku inimese loomulik reaktsioon. Külalislahkust kui voorust rõhutati väga tugevasti. Teekäijat ei jätnud ükski südamega inimene värava taha, vaid talle pakuti öömaja ja lihtsat toitu.

Nii et jutt on siin mitte mingitest erilistest ja ebaharilikest tegudest, vaid sellest, mida enamik inimesi loomulikuks pidas. Ja see seletab ka kummalist küsimust, mille esitavad nii hoolivad kui hoolimatud inimesed: millal me seda tegime? Lihtsad heateod peaksid tulema nii loomulikult ja märkamatuks, et me ise ka alati neist teadlikud pole.

Uus mõttekäik on siin aga see, et Jeesus seostab need väikesed argised teod inimese suhtumisega Jumalasse. Kui sa oled hoolitsev oma kaasinimese suhtes, siis on sinus nähtavaks saanud armastus Jumala vastu – kui sa oma kaasinimest hädas ei märka, siis oled sa sama hoolimatu ka Jumala suhtes.

4. NÄITLIK MATERJAL:

Värviline pilt lisas: Kari jagatakse kahte ossa.

5. ÕPETAJA ISIKLIK VAIKUSHETK:

Ette valmistudes loe selle tunni kirjakoht Matteuse 25:31-46 iga päev uuesti läbi. Tee endale märkmeid selle kohta, mis mõtteid see sinus tekitab. Kas tähelepanelikkus kaasinimeste vajaduste suhtes on sinu jaoks loomulik asi? Mida sina oma igapäevases elus teed teiste inimeste aitamiseks enda ümber? Mida oled teinud läinud nädalal või läinud kuul?

Püüa mõned asjad kirja panna – see võib olla abiks, kui arutled lastega selle üle, kuidas inimesi aidata.

Kas sulle meenub ka selliseid olukordi, kus oled hädasolijast mööda läinud ilma teda aitamata? Oli see sinu jaoks loomulik või ebaloomulik tegu? Kas see vaevab su südant? Palveta, et Jumal saadaks abi sellele inimesele, kellest sina mööda läksid.

Palveta iga lapse pärast oma grupis. Palveta, et Jumal näitaks sulle nende vajadusi ja seda, millist hoolt ja tähelepanu nad sinult vajavad.

TEINE POOL: ÕPPETUND

1. SISSEJUHATUS:

Anna igale lapsele paberileht ja lase see pikuti pooleks murda. Nüüd palu lapsel joonistada paberi pealmisele poolele üks inimene, kes vajab abi. See võiks olla konkreetne inimene, keda laps tunneb. Küsi lastelt, kuidas nad saavad teada, et kellelgi on abi vaja. Kas see paistab välja? Kas inimesed küsivad abi? Kas keegi ütleb, et just sellele inimesele on abi tarvis?

Nüüd palu lastel paber lahti voltida ja sisse joonistada (või kirjutada), kuidas nad saaksid seda abi vajavat inimest aidata. Nad võivad seda öelda, aga võivad ka ütlemata jätta.

2. TEEMA KÄSITLUS:

Jutusta lugu:

Jeesus õpetas oma jüngreid ja kõiki inimesi, kes teda kuulata tahtsid. Mõnikord oli teda kuulamas päris suur rahvahulk, mõnikord ainult lähemad sõbrad. Aga tihtipeale oli tema õpetus üsna lihtne. Ta rääkis ikka ja jälle sellest, et me peaksime armastama teisi inimesi enda ümber ja nende head tegema, kus iganes võimalik. Ja et me peaksime alati aitama neid, kes parajasti hädas on ja abi vajavad. Tema ise tegi seda alati ja tema juures käis palju neid inimesi, kellel oli mure – kas siis tervisemure või mõni muu mure.

Aga täna räägime sellest, kuidas Jeesus tuletas meelde, kui tähtis on alati tähele panna inimesi, kes on meie ümber – isegi kui me arvame, et need inimesed on päris tühised ja vähetähtsad. Sest sellest, kuidas me teiste inimestega käitume, näeb Jumal, milline on meie süda ja kas me oma südames Jumalat armastame.

Jeesus armastas õpetada tähendamissõnadega, nagu me juba teame. Ja ühel päeval oli tal oma jüngritele jälle üks huvitav lugu rääkida. See lugu rääkis ajast, kui meie kõigi maapealne elu on lõpuni elatud ja Jumal kogub kõik inimesed enda ette, et vaadata, kes kuidas on oma elu elanud. Piiblis nimetatakse seda viimseks kohtupäevaks ja selline päev ajab tegelikult isegi natuke hirmu peale. Aga Jeesus rääkis selle loo eeskätt selleks, et meelde tuletada, kui tähtis on igal päeval oma elu hästi ja õigesti elada. Kui me seda teeme ja tõesti igal päeval püüame Jumala tahte järgi elada, siis pole meil mingit vajadust ka seda viimset kohtupäeva karta.

Jeesus oli sel päeval juba mitu pikka lugu rääkinud – ikka sellest, kui oluline on oma elu niimoodi korras hoida, et Jumal võiks igal hetkel selle peale vaadata ja sellest rõõmu tunda. Asi oleks pidanud kõigile juba selge olema, vähemalt jüngritele tundus nii. Aga Jeesus alustas muudkui jälle uue looga.

Ja oma seekordset lugu alustas Jeesus lammastest. Ta tuletas nimelt oma kuulajatele meelde Palestiina karjaste tavalist kommet, kuidas lambad õhtul, karja ööseks kokkukogumisel, jagatakse alati kahte ossa: ühele poole jäävad emalambad ja teisele poole isalambad.

Sellist kahte ossa jagatud lambakarja olid tõenäoliselt kõik Jeesuse kuulajad päris oma silmaga palju kordi näinud, seda oli neil üsna lihtne ette kujutada. Aga Jeesuse tänases loos oli sellel kahte ossa jagamisel hoopis tõsisem tähendus.

Sest Jeesus rääkis nüüd oma kuulajatele sellise loo: ühel päeval, kui Jumal kui suur kuningas tuleb ja troonile istub oma aus ja hiilguses, et inimesed üle vaadata ja nende üle otsus langetada, kogunevad kõik maailma inimesed tema ette. Ja ta jagab nad kõik samamoodi kaheks nagu karjased õhtuti lambaid kaheks jagavad. Aga see ei ole siis mitte enam lihtsalt poisteks ja tüdrukuteks või meesteks ja naisteks jagamine. Troonil istuv kuningas jagab inimesed kahte ossa hoopis selle põhjal, kuidas ta on igapäev maapealse eluga rahule jäänud.

See oli päris hirmutav sissejuhatus. Inimesed jäid huviga kuulama. Ja igaüks mõtles vaikselt: huvitav, kummal pool siis mina olen?

Jeesus rääkis edasi. Ta rääkis oma kuulajatele sellest, kuidas kuningas pärast inimeste kahele poole jagamist nüüd pöördub kõigepealt oma paremal käel seisvate inimeste poole ja kiidab neid kõiki selle eest, et nad on andnud näljastele süüa ja janustele juua, et nad on avanud oma kodu ukсед

kodututele, on vangis olijaid ja haigeid vaatamas käinud ja neile, kellel pole piisavalt riideid selga panna, riided selga andnud.

Aga kuningas räägib sellest kõigest hoopis huvitaval ja ootamatul viisil: ta ütleb neile nimelt, et tema ise oligi see, kes oli näljane, janune, kodutu, ilma riieteta, vangis ja haige. Kuningas ütleb: „Sest mul oli nälg ja te andsite mulle süüa, mul oli janu ja te andsite mulle juua, ma olin kodutu ja te võtsite mind vastu...”

Kuningas ütleb tänuliku meelega, et ta on saanud kõigilt nendelt inimestelt, kes seisavad tema paremal käel, just seda abi, mida ta on parajasti vajanud. Ja nüüd vaatab ta kõigile neile abivalmis inimestele sõbralikult silma ja ütleb: „Tulge nüüd minuga koos minu kuningriiki, ma olen teid juba ammu oodanud ja kõik on teie jaoks valmis, armsad sõbrad!”

Need inimesed seal kuninga ees on väga-väga hämmastunud. Nad on küll kindlasti väga rõõmsad kuninga tänulikkuse ja lahke kutse üle tema kuningriiki tulla. Aga nad peavad ka päris ausalt tunnistama, et nad ei ole oma kuningat siamaani kunagi väga lähedalt näinud, nad ei ole temaga tegelikult üldse eriti kokku puutunud. Sellepärast tõstab nüüd mõni julgem nende seast häält ja küsib:

„Kuningas, millal me oleme sind näinud näljasena või haigena? Millal sina oled vangis olnud, et me oleksime saanud sind vaatama tulla?”

Nad on ausad inimesed ja nad on valmis ausalt tunnistama, et näljast kuningat ei ole nad küll kindlasti kunagi kohanud. Ja kuningas, kes on vangis?? Kuningaid ei panda ju vangi!

Aga kuninga vastus sellele küsimusele on väga ootamatu: „Mida te iganes olete teinud kellele tahes mu kõige pisematest vendadest, seda te olete teinud mulle!”

Huvitav on mõelda, et mõni armetu kodutu, vang või haige võiks olla kuninga enda vend. Aga see kuningas siin mõtleb tõepoolest nii. Sest ta on näinud neid inimesi, kes seisavad siin tema paremal käel, tegemas head päris tavalistele inimestele enda ümber, kellest nad oleksid võinud ka lihtsalt mööda minna. Siin on hulk inimesi, kes ei ole abi vajavast inimesest mööda läinud – kes on ikka peatunud ja aidanud, nii kuidas nad on suutnud. Ja kuningas tunneb sellest tõepoolest suurt rõõmu. Aga Jeesuse jutustus läheb tegelikult veel edasi. Ta räägib edasi sellest samast kuningast – kuningas ei ole oma arvepidamist inimestega ju veel lõpetanud. Sest terve hulk inimesi seisab ju ka tema vasakul käel, teisel pool. See ei ole juhus, nad on sinna saadetud selle põhjal, kuidas nad on oma elu elanud. Võibolla nad mõtlevad parajasti selle peale, et nad ei ole oma elus midagi eriliselt halba teinud – kuningal ei tohiks olla neile midagi ette heita. Aga nende poole pöördudes muutub kuninga nägu ometi väga tõsiseks ja karmiks ning ta ütleb: „Minge minu juurest ära! Teie ei ole mind tähele pannud, kui ma olin puuduses ja hädas, ja sellepärast ei ole nüüd teie jaoks ka minu kuningriigis kohta!”

Ehmatus on suur. Ja küsimus nende inimeste suus on üsna sarnane sellele, mida küsisid ka kuninga paremal käel olijad: „Millal me nägime sind, meie kuningas, puuduses olevat? Me oleksime kindlasti midagi ette võtnud, kui oleksime teadnud, et meie kuningal on nälg!”

Sarnane on ka kuninga vastus neile: „Mida te iganes olete jätnud tegemata kellele tahes mu kõige pisematest vendadest, seda te olete jätnud tegemata minulegi!”

Küsimus ei olegi kuningas. Küsimus on selles, kas me paneme tähele neid, kes parajasti midagi vajavad – olenemata sellest, kas nad on kuninglikust perekonnast pärit või lihtsalt kerjused.

Meile ei ole öeldud, kuidas Jeesuse jüngrid selle loo peale reageerisid. Kas see tegi neid kurvaks või rõõmsaks või lihtsalt järelemõtlikuks? Ilmselt sõltus see natuke ka sellest, mis neile kellelegi selle koha peal meelde tuli nende enda elust.

Kuidas meie peaksime käituma nende inimestega enda ümber, kes vajavad midagi – toitu, riideid, tähelepanu, naeratust, head sõna? Piibel tuletab meile meelde, et kui me oskame ja suudame oma kaasinimese heaks midagi teha, aga jätame selle siiski tegemata, siis see tegematajätmine on Jumala silmis võrdväärne kuriteoga.

Meie kuningas Jeesus tuletab meile täna meelde: mida me teeme oma kaasinimestele, seda me teeme temale. Ehk siis teistpidi öeldes: kui meie läheme kellestki hoolimatult mööda, kes meie abi vajab, siis me oleme hoolimatult mööda läinud Jeesusest enesest.

3. TEGELUSED:

1. Arutelu

Räägi lastega sellest, kuidas ka väga väikesed head teod võivad olla olulised – loomadest ja loodusest hoolimine, kellegi tähele panemine, kes on üksi jäänud jne. Küsi mõtteid selle kohta, kuidas saaks paremini loodust hoida või oma lähedaste heaks midagi kasulikku ära teha.

Suuremate lastega võib arutleda näiteks oma väikeseks jäänud riiete ja muude tarbeesemete annetamise üle (*Humana kogumiskastidesse või heategevusorganisatsioonidele – õpetaja võiks uurida konkreetselt oma linnas või külas, kuhu saab asju annetada*), et mõni abivajaja võiks neid veel kasutada. Kui koguduses (või naabruskonnas) on inimesi, kes on väga üksinda või vajavad mingit praktilist abi, siis võib ka sellest rääkida ja otsida praktilisi võimalusi aitamiseks – näiteks puude ladumine või muud sellised jõukohased tööd.

Lapsed võivad oma heade tegude kavatsused ka kirja panna ja järgmises tunnis võib neilt siis küsida, kas nad tegid seda, mida kavatsesid teha – ja kuidas neil läks.

2. Meisterdamine (vt lisa)

Paberi valmistamine.

3. Meisterdamine: käed täis häid tegusid

Õpetaja: lõika suurest värvilisest paberist välja kaks kätt ja kinnita seinale. Jaga lastele värvilised paberiribad ja palu igal lapsel kirjutada oma paberiribale üks tegevus, mida tema saab ja oskab oma kätega teha ja mis võiks olla kellelegi teisele rõõmuks (nt joonistan kaardi, pesen nõud, korjan lilli, puhastan kingi, laon puud riita jne). Siis toob iga laps oma pabeririba ja kinnitab selle suurte käte peale (võib seda tehes soovi korral ka öelda, kellele tema tegu rõõmu valmistab). Kui on soovi, võib paberiribade asemel kasutada ka ajakirjadest välja lõigatud pilte mitmesugustest kasulikest tegevustest. Tulemuseks on **käed täis häid tegusid**.

4. Mõistatus (vt lisa)

Millist abi annad abivajajale?

5. Laul „On sul tükikene leiba” (Lootus lk. 58 või Vaimulikud laulud nr.591)

4. LÕPUPALVE/ÜLISTUS:

Palveta:

„Tänu sulle, Jumal, et sa tuletad ikka meile meelde, kui oluline on teisi aidata. Meie ümber on nii palju inimesi, kes vajavad meie abi. Kui me lahkume siit täna, siis palume, et sa avaksid meie silmad nägema neid, keda me võiksimme aidata. Õpeta meid aru saama sellest, kuidas käituda teiste inimestega, et nad tunneksid ennast meie seltsis hästi. Vii meid nende juurde, kes meid vajavad. Ja tuleta meile meelde, et mida me iganes teeme teistele inimestele, sina rõõmustad selle üle, nagu me oleksime seda teinud sulle.

Aita meil meeles pidada sinu armastust, Jumal. Me tahame olla sulle tänulikud igal õhtul ja igal hommikul, et sa meid armastad ja meie eest hoolt kannad. Aitäh selle eest, et sa oled nii hea Jumal. Aamen.”

ÕPPETUND 7: ÕPETUS PALVETAMISEST

ESIMENE POOL: TUNNIKS ETTE VALMISTAMINE

1. PEAMINE MÕTE: Jeesus õpetas oma jüngritele, kuidas palvetada. Me võime palvetada selle õpetuse kohaselt ja olla kindlad, et Jumal kuuleb meie palveid.

2. PIIBLITEKST: Matteuse 6:5-14
1. Tessalooniklastele 5:16-18

Kuldsalm: Matteuse 6:9 “Teie palvetage siis nõnda: „Meie Isa, kes sa oled taevas, pühitsetud olgu sinu nimi.””

3. PIIBLI TAUSTATEAVE JA OLULISED TERMINID:

Meie Isa palve on palve, mida kristlased on kristliku Kiriku algusaegadest peale palunud. Selles konkreetse kirjakoahas on juttu, kuidas Jeesus oma jüngrid palvetama õpetab. Jeesuse rõhuasetus on sellel, et palve pole midagi sellist, mida tehakse teistele näitamiseks või oma erilise vagaduse demonstreerimiseks. Silmakirjalikkus ehk siis palve kasutamine iseenda näitamiseks ja mitte Jumalaga kõnelemiseks on kindlasti vale viis palvetamiseks. Samas ei tähenda see, et me ei peaks palvetama koos teiste inimestega, näiteks jumalateenistusel. Kristlik Kirik on aastasade vältel kasutanud Meie Isa palvet ühispalvena jumalateenistusel. See tähendab, et sageli me palvetame just seda palvet valju häälega ja koos oma kaaskristlastega.

Jeesus ütleb aga, et palve on tegelikult väga isiklik asi ja seda tuleks kindlasti teha ka üksinda ja omaette. Ja on teatud olulisi teemasid, mida meie palve peaks sisaldama. Siin Matteuse evangeeliumis antakse meile palve eeskuju.

4. NÄITLIK MATERJAL:

Värviline pilt lisas: Mäejutlus.

5. ÕPETAJA ISIKLIK VAIKUSHETK:

Palve peaks olema osa sinu tavapärasest päevarežiimist. Sel nädalal, valmistudes õpetama oma lastegruppi, alusta iga päeva tänapalvega Jumalale. Päeva vältel võta aega lühikesteks mõnelauselisteks palveteks, et olla pidevas kontaktis Jumalaga. Iga söögikorra eel ütle Jumalale tänu selle toidu eest, mis on sinu ees laual, ja palveta ühtlasi nende eest, kellel ei ole täna piisavalt süüa. Õhtu jõudes võta taas aega palveks ja too Jumala ette möödaläinud päev kõigi oma rõõmude ja muredega. Selleks, et õpetada midagi palve kohta, peaksid ise palvetamist praktiseerima. Kinnita oma usku sellega, et püüad sel nädalal „palvetada lakkamatult” (1Ts 5:17)

TEINE POOL: ÕPPETUND

1. SISSEJUHATUS:

Küsi lastelt:

Kas keegi teab, mis asi on palve? (*Kuula kõiki vastuseid.*)

Palve on võimalus rääkida Jumalaga. Me saame Jumalale öelda kõike seda, mida me tahame, et ta teaks. Aga mõnikord on meil raske selleks sõnu leida.

Kas te teate, et Jeesus on ise õpetanud, missuguste sõnadega meil oleks kõige parem palvetada?

Kas kellelegi tuleb meelde, kuidas see palve algab? (*Anna aega vastamiseks.*)

Mõnikord me arvame, et palvetamise juures on tähtis see, kuidas me oma keha või käsi hoiame või kas me paneme silmad kinni või kui kõva häälega me palvetame.

Küsi lastelt, kuidas nende arvates on õige palvetada.

Mõnedes kirikutes inimesed põlvitavad palve ajaks. See väljendab lugupidamist Jumala vastu – me tunnustame, et oleme nii palju väiksemad, et peame kummardama Jumala ette maha. Mõnedes teistes kirikutes inimesed tõusevad palve ajaks püsti – ka see on lugupidamise märk. Mõned inimesed panevad palvetades käed risti (*näita!*) – see on olnud meil Eestimaal väga levinud viis palvetamiseks, mida nimetatakse sageli raamatutes ja luuletustes. Aga mõned inimesed hoiavad käsi enda ees, peopesad ülespoole – või hoopis tõstavad oma käed üles (*näita!*). Jeesuse-aegses Palestiinas oli see viimane palvetamise viis üsna tavaline. Aga tol vanal ajal oli üks palvetamise viis ka selline, et inimene heitis „silmi maha” ehk siis kummardus põlvitades näoga peaaegu vastu maad, käed ette sirutatud. Piiblis on päris mitmes kohas kirjeldatud seda, kuidas inimesed niiviisi palvetasid.

Kindlasti ei ole see päris ükskõik, kuhu me palve ajal vaatame või kus oma käsi hoiame. Mõni kehaasend võib meid aidata paremini keskenduda ja hoida ära segavad kõrvalised mõjud. Aga oluline on siiski palve sisu, mitte väline vorm.

Jeesus ei õpetanud oma jüngritele, missuguses asendis tuleks palvetada. Tema rääkis hoopis sellest, kui oluline on palve sisu, ja andis häid juhiseid, mida palves ütelda. Vaatame siis lähemalt, kuidas see õpetamine käis.

2. TEEMA KÄSITLUS:

Jutusta lugu:

Täna räägime sellest, kuidas Jeesus võttis ette suure õppetundide seeria. Meie jõuame praegu ainult ühte õppetundi vaadata, kus tuleb juttu palvetamisest. Tegelikult on see õppetund osaks tervest pikast õppepäevast, mida on hakatud nimetama Jeesuse Mäejutluseks. Lihtsalt sellepärast, et Jeesus pidas selle õppepäeva ühel mäenõlvakul Galilea järve kaldal.

Me saame Piiblist teada, et sinna mäenõlvale oli kogunenud suur hulk inimesi Jeesust kuulama.

Teiste seas olid ka Jeesuse jüngrid, kes olid päris tema läheduses, et mitte ühestki sõnast ilma jääda.

Ja üks oluline teema, millest Jeesus siin mäenõlval kõigile kuulajatele – ka oma jüngritele – rääkis, oli palvetamine. Sest see oli Jeesuse jaoks üks väga oluline ja tõsine teema. Tema ise palvetas sageli, sest ta pidas oma Taevase Isaga rääkimist väga tähtsaks. Ja kuna ta oli tulnud inimesena maa peale, siis oli ka tema jaoks palve see vahend, kuidas Jumalaga rääkida.

Palvetamine ei olnud Jeesuse kuulajate jaoks ju tegelikult mingi uus ega võõras asi. Sest tegemist oli valdavalt juutidega, kes uskusid Jumalat ja teadsid, et Jumal kuuleb nende palveid. Neil olid paika pandud kindlad palveajad iga päev, millal iga tõsine Jumalasse uskuja palvetas. Ühistel jumalateenistustel sünagoogis (juutide jumalateenistuse pidamise paigas) oli keegi eestpalvetajaks ja teised palvetasid ühispalves temaga kaasa. Sageli palvetati palvesõnadega, mis olid pähe õpitud – kui me loeme Piiblit, siis näiteks Psalmides on kirjas palju palveid, mida juba tol vanal ajal palju kasutati nii isiklikuks kui ka ühiseks palveks.

Aga Jeesus alustab palvest rääkimist hoopis sellest, kuidas ei tohiks palvetada. Ta räägib inimestele, et palve ei ole mingi näitemäng, mida tehakse teiste inimeste jaoks. Mõnikord juhtub ju nii, et me tahame teistele näidata, kui head ja tublid me oleme – ja Jeesuse ajal tähendas see mõnikord ka seda, et katsuti hästi ilusti ja pikalt ja pühalikult palvetada, et siis kõik näevad ja usuvad, et tegemist on inimesega, kes on Jumalaga väga lähedalt seotud. Jeesus ütleb, et kõige parem oleks lausa kuhugi varjule minna, kus keegi sind ei sega, ja seal siis palvetada. Sest Jumal näeb ja kuuleb meid ju kõikjal.

Ja see on palve juures kõige olulisem – et Jumal meid näeb ja kuuleb ja meie palvetele vastab.

Jeesus kinnitab seda palvetele vastamist – ta ütleb koguni, et Jumal tegelikult teab seda, mida me vajame, veel enne, kui me jõuame selle palvesõnadesse panna! Ja Jumalal on kindlasti meie elu jaoks hea plaan ja ta tahab, et meil läheks hästi.

Aga nüüd muutub Jeesuse õpetus veelgi konkreetsemaks. Mõne asjaga on nii, et sellest võib rääkida ja rääkida, aga kõige parem on, kui on mingi eeskuju või mudel, mida saab järgida. Nii otsustabki

Jeesus anda neile inimestele, kes tegelikult väga hea meelega palvetavad, ühe hea palve mudeli – et kui nad mõnikord sõnade otsimisega hätta jäävad, siis neil oleks kohe üks valmis palve võtta ja ei jääks palvetamata.

Ja nii hakkab Jeesus õpetama seda palvet, mida meie tänapäeval tunneme Meie Isa palve nime all. See nimi tuleb palve algussõnadest: Jeesus nimelt õpetab, et hea oleks alustada oma palvet otsese pöördumisega Jumala poole, kes on meie kõigi Taevane Isa.

*Meie Isa, kes sa oled taevas,
pühitsetud olgu sinu nimi!*

Võibolla see tundub natuke isemoodi algus. Aga Jeesus tahab meile sellega lihtsalt meelde tuletada, et Jumal on tõepoolest meie kõigi Taevane hea Isa ja samas on ta nii suur ja võimas Jumal, et me peaksime tema nime alati pühaks pidama.

Ja mida me siis sellele heale Taevasele Isale, kui me oleme tema poole pöördunud, nüüd kõigepealt võiksime öelda? Võiksime talle öelda oma suurima soovi. See suurim soov ei ole tingimata mingi asi, mida me tahaksime saada. Asju me võime ka inimeste käest saada, kui mitte kohe täna, siis ehk sünnipäevaks või jõuludeks. Aga mis on meie suurim soov Jumalale, kes on kõikvõimas? See suurim soov on, et me tahaksime tema targa juhtimise all elada, siis meil oleks julge olla. Et Jumal oleks kõiki asju korraldamas meie elus ja meie kodumaa elus ja kogu maailma elus. Sest tema üksi teab lahendusi ja oskab seada halbu asju heaks. Ja nii me ütlemeegi talle:

*Sinu riik tulgu,
Sinu tahtmine sündigu
nagu taevas, nõnda ka maa peal!*

Aga meil on ju ka igasuguseid päris igapäevaseid soove ja vajadusi. Me vajame toitu ja riideid, me vajame kodu ja lähedasi inimesi oma ellu. Need on sellised asjad, mis on meile igal päeval hädatarvilikud ja ilma milleta meie elu võib lausa ohtu sattuda. Ilma söömata ja joomata ei ela inimene kuigi kaua. Ja nii me jätkame oma palvet:

Meie igapäevast leiba anna meile tänapäev!

Nüüd on siis kõige tähtsamad asjad ära öeldud. Millest veel Jumalaga rääkida võiks? Võibolla tuleb meile nüüd meelde midagi, mis on rikkunud ära meie suhted hea sõbraga või ehk ka ema või isaga. Midagi, mida me oleme valesti teinud või tegemata jätnud. Natuke paha tunne on kusagil südamesopis. Ja mis on siis veel loomulikum kui palvetada:

*Ja anna meile andeks meie võlad,
nagu meiegi andeks anname oma võlglastele!*

See on nii hea, kui suhted saavad jälle korda. Mõnikord peame me andeks paluma, mõnikord hoopis andeks andma ja mõnikord peame mõlemat korraga tegema. Ikka selleks, et süda ei oleks enam raske ja saaks jälle vabalt ja rõõmsalt inimestega rääkida ja toredaid asju koos ette võtta.

Aga kusagil südamesopis torgib selline kuri mõte, et kui ütleks talle pahasti või kui jätaks mõne asja tegemata, mida oled lubanud teha...

Hea uudis on see, et ka sellistest asjadest võib Jumalale rääkida. Ja võib paluda abi, kui on tunne, et ise ei jaksa õigesti käituda ja sõpradega häid suhteid hoida. Näiteks nende Jeesuse õpetatud sõnadega palvetades:

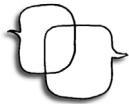
*Ja ära saada meid kiusatusse,
vaid päästa meid ära kurjast!*

Nüüd on vist kõik oluline Jumalale öeldud. Jääb ainult üle veel palve ära lõpetada. Ja Jumalale öelda, et me usume: tema on ja jääb kõikvõimsaks Jumalaks. Nii võime siis lõpetada Meie Isa palve sõnadega:

Sest Sinu päralt on riik ja vägi ja au igavesti. Amen.

Jumal kuuleb meid ikka, ka siis, kui mõni rida sellest ilusast palvest meelest ära läheb. Aga mõnikord on hea osata sellist palvet peast – näiteks siis, kui on hirm või mure ja ei oska seda kuidagi muidu Jumalale öelda.

3. TEGELUSED:

1. Palvesoovid

Jaga lastele paberilehekeseid, kuhu saab kirjutada palvesoove. Lõpupalves võid neid kasutada.

2. Meisterdamine (vt lisa)

Meisterdame palveketi looduslikust materjalist.

3. Meisterdamine

Õpetaja: sul on vaja A3 formaadis paksemast paberist lehti (6 lehte) Meie Isa palve fraaside jaoks (nii, nagu see õppetunni tekstis on liigendatud). Sul on 2 võimalust:

1. kirjutad igale lehele teksti valmis ja lased lastel otsida sinna juurde sobivaid pilte
2. ajakirjadest-ajalehtedest
3. otsid ise pildid valmis ja lased lastel ajakirjadest välja lõigatud tähtedest kujundada igale lehele sinna kuuluva fraasi.

Tunni lõpus saad lehed õiges järjekorras seinale seada ja nende abil Meie Isa palve teksti meelde tuletada.

4. Meisterdamine (vt lisa)

Meisterdatakse ühine palvepilt. Suurele alusele lõigatakse pilvekesed, neis on laste nimed. Koos palvetatakse iga lapse ja tema murede pärast.

5. Meisterdamine (vt lisa)

Kirjuta laused lõpuni.

6. Laul „Telefon heliseb taevasse“ (Vaimulikud laulud nr.562) või **”Palvetelefon”** (Laululäte nr.27) või **”Mind Jumal armastab”** (Vaimulikud laulud nr.554)

4. LÕPUPALVE/ÜLISTUS:

Palveta:

Armas Jumal, sa oled meile täna meelde tuletanud, et sa ootad meie palveid ja kuuled neid alati. Tänu sulle selle õpetuse eest, mida Jeesus andis palvetamise kohta. Tänu sulle selle eest, et sa kuuled ka päris väikesi ja lihtsaid palveid. Kuule nüüd, kui me palvetame ... (kasuta laste palvesoove, kui saad). Me täname sind, et võime sinuga rääkida.

Aita, et me ei unustaks seda teha igal päeval. Aamen.”

Lõpus võiks palvetada üheskoos „Meie Isa palve”.

ÕPPETUND 8: ÕPETUS JUMALAST RÄÄKIMISEST

ESIMENE POOL: TUNNIKS ETTE VALMISTAMINE

1. PEAMINE MÕTE: Jeesus tuletas oma jüngritele meelde, et nende ümber on palju inimesi, kellele tuleks rääkida Jumala armastusest. Ka meile tuletab Jeesus meelde sedasama.

2. PIIBLITEKST: Matteuse 9:35-38

Kuldsalm: Matteuse 9:37 "Lõikust on palju, töötegijaid aga vähe."

3. PIIBLI TAUSTATEAVE JA OLULISED TERMINID:

Matteuse evangeeliumis on kirjas rohkesti tähendamissõnu ja õpetussõnu Jeesuselt. Evangeeliumi kirjutaja on kogunud kokku hulga erinevaid sündmusi ja õpetusi ning esitab need peaaegu nagu ühe hingetõmbega. Tähendamissõnade erakordsus, nagu juba öeldud, seisneb selles, et nendes kasutatakse igapäevaseid eluolukordi selleks, et anda edasi olulisi ja tähtsaid tõdesid. Tänapäevase tähendamissõna räägib lõikusest. Lõikus on väga arusaadav kujund, sest tolleaegsed inimesed olid kõik kokku puutunud viinamarjalõikusega või ka viljalõikusega. Rikkaliku lõikuse kujund („lõikust on palju“) annab kuulajatele märku, et tööd on tavapärasest rohkem. Igasuguse vilja kogumiseks on vaja inimtööjõudu. Mida vähem on inimesi, seda raskem on töö nende väheste jaoks, ning võib juhtuda, et osa tööst jääb tegemata. Selle tähendamissõnaga viitab Jeesus sellele, et inimesi, kes Jumalat ei tunne, on palju – ja neid, kes räägiksid Jumalast ka teistele, kipub väheks jääma. Jeesus tuletab meelde, et Jumal ootab, et üha rohkem ja rohkem inimesi oleksid valmis ka teistele head sõnumit jagama.

4. NÄITLIK MATERJAL:

Värviline pilt lisas: Viljapõllu ääres.

5. ÕPETAJA ISIKLIK VAIKUSHETK:

Sel nädalal, valmistudes oma tunniks, loe Matteuse 9:35-38 ja mõtle järele selle üle, kuidas sa võiksid paremini märgata neid inimesi, kes vajavad head sõnumit Jumalast. Kas sinu lähikonnas on piisavalt neid inimesi, kes on valmis teistele Jumalast rääkima nii, et see nende südameid puudutab? Võid lugeda lisaks ka Luuka 10:1-11. See on teise evangelisti kirjeldus samast sündmusest, kus Jeesus räägib lõikusest ja lõikajate puudusest. Luukas kirjeldab seda pisut pikemalt, lisades õpetuse selle kohta, kuidas teha kuulutustööd inimeste seas, kes Jumalat ei tunne. Kas sulle tuleb meelde mõni juhtum, kus sinu sõnu Jumalast ei ole tahetud kuulata ja sind on tõrjutud? Kuidas sa sellele reageerisid? Kas oled olnud kellelegi abiks Jumala tundmaõppimisel?

TEINE POOL: ÕPPETUND

1. SISSEJUHATUS:

Õpetaja: enne tunni algust võiks kinnitada seinale suure hulga paberist väljalõigatud õunu või muid puuvilju (*peaksid olema väga kergesti seinalt ära võetavad!*). Kui kõik lapsed on kogunenud, siis anna ühele lapsele ülesanne kõik need paberist puuviljad seinalt maha võtta ja mingi aluse peale kokku koguda. Samal ajal võiks ka kella pealt aega võtta, kui kaua aega selleks tööks kulub. Kui töö on tehtud, küsi lastelt:

Kas oleks saanud seda kuidagi kiiremini teha?

Kas oleks kulunud sama palju aega, kui ühe lapse asemel oleks seda teinud kolm last?

Kas oleks kulunud sama palju aega, kui kõik koos oleksid seda teinud?

Tänases tunnis räägime sellest, kuidas Jeesus tundis muret nende inimeste vähesuse üle, kes Jumala armastusest ka teistele räägiksid. Nii tore on teada, et Jumal armastab sina ja mind. Aga veel tore-dam on sellest Jumala armastusest rääkida kellelegi, kes ei ole veel kunagi Jumalast midagi kuulnud!

2. TEEA KÄSITLUS:

Jutusta lugu:

Jeesus rändas oma maapealse elu ajal väga palju ringi. Ta pidas seda väga oluliseks, et võimalikult paljud inimesed kuuleksid head sõnumit Jumala armastusest. Sellepärast ütles ta sageli oma jüngritele, kes olid ennast just kusagil mõnusasti sisse seadnud: „Lähme edasi! Seal eemal on veel üks küla, kus me pole käinud ja Jumala armastusest rääkinud!”

Tänases loos kohtamegi Jeesust ühel sellisel rännakul mööda Palestiinat. Meile räägitakse tänases piibliloos sellest, kuidas Jeesus rändas külast külla ja linnast linna ning igal pool ta kõigepealt õpetas neid inimesi, kes juba Jumalat tundsid. Aga peale selle ta kuulutas ka evangeeliumi – see tähendab, et ta rääkis Jumala armastusest ja Jumala riigist kusagil linnaväljakul või mäenõlvakul kõigile neile, kes seal parajasti lähedal olid ja võibolla polnud kunagi enne Jumalast mitte midagi kuulnud.

Evangeelium tähendabki „head sõnumit” ja Piibel kasutab seda sõna väga sagedasti, et meile meelde tuletada: Jumala armastuse sõnum on alati hea sõnum igäühele, kes seda kuuleb.

Jeesus parandas niiviisi ringi rännates ka haigeid ja aitas kõiki neid, kes mingisugust abi vajasisid.

Aga selliselt ringi rännates nägi Jeesus igasuguseid inimesi – rõõmsaid ja kurbi, rikkaid ja vaeseid, suuri ja väikesi. Ja ikka rohkem hakkas talle silma, et kurbi inimesi ja väsinud inimesi oli kuidagi väga palju.

See on vist praegu meie Eestimaal ka nii, eks ole? Kui me tänaval kõnnime, siis paistab, et kurbi inimesi ja väsinud inimesi on kuidagi väga palju. Inimeste näod on nii tõsised ja nende silmad on väsinud ja nende jalad on väsinud... Vaadake mõnel päeval enda ümber – tänaval, koolis, poes – lugege kokku, kui palju rõõmsaid inimesi te näete?

Jeesus armastas kõiki inimesi, keda ta oma rännakutel kohtas. Aga ikka rohkem ja rohkem olid tal eriliselt südame peal just need kurvad ja väsinud inimesed, sest tal oli neist lihtsalt kahju. Ta mõtles nende peale ja talle tundus, et need kurvad inimesed sarnanevad äraeksinud lammastega, kelle eest keegi hoolt ei kannu, kellel puudub karjane.

Jälle me räägime lammastest. Aga Jeesuse ajal olid lambad vist kõige levinumad loomad üldse.

Ja Jeesus, nii nagu ka iga Jeesuse kaasaegne, teadis täpselt, missugune näeb välja üks hea karjase hoole all olev lammas – puhas ja sile, rahulik, väljapuhanud, hästi söönud ja rahulolev. Nii et kui Jeesus vaatas rahutute ja väsinud ja õnnetute inimeste peale, siis kuigi tegemist oli inimestega, tundus talle ometi, et see rahvahulk on nagu üks äraeksinud lambakari. Kurb vaatepilt.

Ja seesama kurb vaatepilt oligi põhjuseks, miks Jeesus tundis äkki vajadust oma jüngritele meelde tuletada: vaja on inimestele rääkida Jumala armastusest. Ikka rohkematele ja rohkematele inimestele, et nad enam ei oleks nii väsinud ja kurvad. Aga neid kurbi ja väsinud inimesi oli ümberringi nii tohutult palju ja jüngrid...

Jeesus vaatas enda ümber. Seal olid need 12 meest, keda ta oli kutsunud oma jüngriteks ehk õpilasteks. Peetrus ja Andreas, Jaakobus ja Johannes, Filippus ja Bartolomeus, Toomas ja Matteus, Jaakobus ja Taddeus, Siimon ja Juudas. Kõik tublid mehed ja valmis minema sinna, kuhu neid saadetakse. Aga neid oli ainult 12. Siis olid seal veel mõned inimesed, kes olid Jeesusega kaasas käinud paljudel tema rännakutel ja kuulanud hoolega tema õpetust – ka nemad võisid minna ja rääkida inimestele Jumalast. Aga ikkagi oli neid kõiki kokku nii vähe, nii vähe...

Ja Jeesuse silme ette kerkis pilt lõputust põllust, kuld kollaste viljapeadega, mis vajuvad raskelt alla, sest vili on küpseks saanud. Ja kui vili on küps, on see tarvis kiiresti põllult koristada, sest muidu hakkavad viljaterad maha kukkuma ja kogu töö ja vaev, mis on kulutatud, on ilmaasjata.

Ja nii ütles siis Jeesus, pöördudes oma jüngrite poole: „Vaadake, kui palju on siin lõikust! Kui rikkalik viljapõld on teie ees! Kõik need kurvad, väsinud, pettunud inimesed siin ümberringi – nad on valmis tulema Jumala juurde, kui ainult keegi neile Jumalast räägiks! Aga neid, kes tunnevad Jumalat ja võivad temast rääkida, on nii vähe. Palvetage siis, et neid võiks rohkem olla! Et Jumal ise paneks inimestele südamele minna ja rääkida Jumalast neile, kes seda vajavad!”

Kui me loeksime siitsamast Matteuse evangeeliumist veel natuke edasi, siis saaksime teada, et kohe pärast seda juttu saatiski Jeesus oma 12 jüngrit välja inimestele Jumalast rääkima ja neid igati aitama. Aga tegelikult oli selles tänases loos veel üks huvitav mõte. Kui Jeesus ütles siin oma jüngritele: „Paluge siis, et Jumal saadaks töötajaid välja!”, siis mina küll usun, et jüngrid tõepoolest tegidki seda. Et nad palvetasid tõsiselt selle pärast, et oleks rohkem neid inimesi, kes oleksid valmis teistele Jumalast rääkima. Mitte ainult sellel päeval ja järgmisel päeval, vaid ka järgmistel sajanditel, kogu aeg, kuni see maailm kestab. Ja kui nad niimoodi palvetasid, siis – meie kõik olime ka selles jüngrite palves sees. Ka meie pärast on palvetatud, et meie oleksime valmis teistele inimestele enda ümber Jumalast rääkima. Nii et me võime seda kõik julgesti teha, Jeesuse jüngrite palve annab meile jõudu.

3. TEGELUSED:

1. Küsimused

Õpetajale: Need küsimused ei toetu mitte viimasele tunnile ega ka sellele õppetundide tsüklile, vaid eesmärgiks on aidata järele mõelda, mida lapsed üleüldse teavad Jumalast ja Jeesusest. Enne kui saame teistele midagi rääkida, peab see meil endal selge olema!

Mida sa oled õppinud Jumala kohta?

(Jumal on loonud maailma; Jumal armastab kõiki inimesi; Jumal saatis oma Poja Jeesuse maailma elama nagu tavalised inimesed elavad; Jumal kaitseb meid jne)

Mida sa oled õppinud Jeesuse sündimise kohta siia maailma? *(Jeesus sündis Petlemmas; sündis loomalaudas, sest muud kohta ei olnud; inglid kuulutasid karjastele Jeesuse sünnist jne)*

Mida sa oled õppinud Jeesuse elu kohta? *(Jeesus rändas palju ringi ja õpetas inimesi; Jeesus tegi inimesi terveks; Jeesus armastas lapsi; Jeesus kutsus mõned inimesed oma õpilasteks – jüngriteks – ja õpetas neile palju asju; Jeesus aitas igasuguseid inimesi, ka neid, keda teised ei sallinud; Jeesus suri ristil ja tõusis hauast üles kolmandal päeval; Jeesus on lubanud olla meie juures iga päev jne)*

Mida sa tahaksid rääkida Jumalat ja Jeesusest kellelegi, kes pole veel midagi neist kuulnud?

(Õpetajale: suurematel lastel võid paluda ka kirja panna 3-4 lauset ja siis võite koos arutada, kas sellest piisaks aru saamiseks, kes Jumal ja Jeesus tegelikult on – või kuidas seda kõike saaks teisiti ja võibolla selgemini öelda. Aita lastel mõista, et mida rohkem kasutatakse „kiriklikke” väljandeid, seda vähem saavad inimesed, kes kirikus ei käi, sellest jutust aru.)

2. Arutelu (sobib suurematele lastele)

Jaga lapsed paaridesse. Palu kõigepealt ühel lapsel öelda teisele paar asja, mis temale kõigepealt meelde tulevad, kui ta Jumala peale mõtleb. Siis vahetage osad. Kui mõlemad on saanud öelda, siis võid küsida igalt paarilt, kas neile tulid meelde sarnased või erinevad asjad. Seejärel võid küsida juba kõigilt koos, kas need on sellised asjad, millest nad saaksid rääkida ka inimestele, kes Jumalast midagi ei tea? Võibolla peaksid nad siis natuke põhjalikult rääkima või teistsuguseid sõnu kasutama?

3. Meisterdamine (vt lisa)

Hea sõnumi edastamine.

4. Ametimäng

Jaga lastele paberilehed erinevate ametitega (*kunstnik, laulja, arvutitehnik, kirikuõpetaja, autojuht, arst, ...*). Keegi ei tohi teiste ameteid teada. Iga laps esitab oma ameti pantomiimina ja teised peavad tema ameti ära arvama. Seejärel peavad lapsed koos arutama, kuidas saab see ametimees edasi anda head sõnumit Jumalast (*kunstnik maalib altarimaali, arst aitab tasuta vaeseid ja õnnetuid ning palvetab nende pärast ...*)

5. Mäng “Joonistatud kuulujutt”

Mängijad seisavad rivi üksteise taha. Viimane joonistab mingi lihtsa pildi (*südame, kolmnurga, tähe*) eesseisja seljale, sõnumi saanu joonistab sama pildi oma eesseisja seljale, rivis esimene joonistab saadud “kuulujutu” paberile. Kontrollitakse, kas see on sama, millega alustas tagumine mängija. Esimene mängija läheb viimaseks, mäng jätkub.

6. Mõistatus (vt lisa)

Ristsõna.

7. Laul “Jeesus käsib särada selgesti” (Laululäte nr.85 või Vaimulikud laulud nr.548)

4. LÕPUPALVE/ÜLISTUS:

Oleme mõelnud selle peale, kui oluline on rääkida ka teistele Jumalast ja Jeesusest. Kui lähed siit ära, siis mõtle, kes võiksid olla need inimesed, kellele sina võiksid Jumalast rääkida. Võibolla nad ei ole enne üldse midagi Jumalast kuulnud. Aga võibolla nad on küll kunagi kuulnud, aga ära unustanud. Siis sa saad seda neile jälle meelde tuletada.

Palvetage koos nii, et ütled ühe fraasi ja lapsed kordavad seda koos sinuga:

Armas Jumal (*lapsed kordavad koos sinuga*), tänu sulle selle päeva eest (*lapsed kordavad*). Tänu sulle selle aja eest siin (*lapsed kordavad*), et me võime olla koos ja õppida Jeesuselt (*lapsed kordavad*). Täname sind (*lapsed kordavad*), et oleme õppinud, kuidas sinust teistele rääkida (*lapsed kordavad*). Aita meil seda õpetust meeles pidada (*lapsed kordavad*) ja aita meil näha neid inimesi (*lapsed kordavad*), kes tahaksid sinust kuulda (*lapsed kordavad*).

Aamen (*lapsed kordavad*).